Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 53 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го БЕРЕЗНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 8, 1977 No. 53. VOL. LXXXIV.

ПОНАД ТИСЯЧА ОСІБ ЗАГИНУЛИ ВІД ЗЕМЛЕТРЯСЕННЯ В РУМУНІЇ

Букарешт. — Згідно з інформаціями пресових агентств, понад тисяча осіб загинули від сильного землетрясення, центром якого була Румунія, багато тисяч було поранених, а десятки тисяч осіб опинилися без даху над головою і втратили майже весь свій дорібок. Землетрясення у легшій формі відчувалось від Риму до Москви, але найбільшого спустошення зазнала Румунія, столиця якої Букарешт дуже пошкоджена, а центер міста майже цілковито знищений. Президент Румунії Ніколаі Чаушеску проголосив декрет, на підставі якого урядові чинники розпочали рятункову акцію на повну скалю, анґажуючи до цього військові, поліційні і парамілітарні з'єднання, як також цивільних осіб. Трясення землі тривало приблизно п'ять хвилин і, як заявив службовець американської амбасади, здавалося, що трясеться вся земля. Після того показалася страшна картина знищення і тисячі осіб на вулицях, які очікували нового трясення. Трясення було помітне також в Совєтському Союзі, Мадярщині, Юґославії, Австрії, Болгарії, північній частині Греції і центральній Італії. Однак згадані країни не зголосили поважніших пошкоджень чи людських втрат. Центр землетрясення знаходився, згідно з опінією метеорологічних станцій, приблизно 65 миль від Букарешту і тому в тому місті тільки нові будинки не зазнали пошкоджень. Згідно з інформацією амбасади ЗСА, від землетрясення не загинув ані один американець, помимо того, що майже половина мешкань, у яких вони жили, були знищені, або сильно пошкоджені. Найбільшою проблемою поліції і рятункових команд були людські маси, які пересувалися вулицями Букарешту, шукаючи рідних чи залишків свого майна. Але в загальному, як інформує кореспондент ,,Ню Йорк Таймсу" Малколм Бровн, не було великої паніки і почуття дисципліни та послуху відчувалося на кожному кроці. Президент Ніколаі Чаушеску перервав свою візиту в країнах Африки, повернувся до Румунії і особисто керує рятунковою акцією та приймає рішення у важливіших справах, а в першу чергу займається допомогою, яку запропонували Румунії ЗСА і багато інших країн світу. В неділю, 6-го березня ц.р., міністер закордонних справ Румунії Ґеорґе Маковеску прийняв на послуханні амбасадора ЗСА Генрі Ґ. Бернеса і переговорював з ним про справу першої американської медичної й іншої допомоги потерпілим. Також президент Джіммі Картер переслав на руки Чаушеску спеціяльну телеграму співчуття для румунського народу з приводу цього нещастя.

Львівська картинна ґалерія під знаком ,,старшого брата"

Київська ,,Літературна Україна" інформує, що цього місяця Львівська картинна ґалерія відзначає своє сімдесятиріччя. У ній знаходиться велика колекція високомистецьких творів. Зокрема...збагатилася ґалерія, коли в ній створено відділи ,,дореволюційного російського та радянського мистецтва, мистецтва Сходу", — пише ,,Літературна Україна". Музей приділяє теж особливу увагу придбанні творів, які знаходять в несприятливих умовинах, влаштовано й мастерню, де реставрується знищені образи. Частина експонатів, дерев'яна скульптура приміщується у ...колишнім Бернандинськім костелі, а частина архівів — у відреставрованій каплиці Боїмів — одній з перлин львівської архітектури початку XVII сторіччя. У ґалерії теж знаходиться колекція стародруків, куди і входять твори Івана Федорова російського першодрукаря, засновника книгодрукування в Україні і в Росії. Чимало є тут рідкісних пам'яток культури, вік яких сягає до XVI сторіччя. Вирішено створити у Львові музей, де Іван Федоров провів останні роки.

На фундацію

УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ /УНІГУ/ потрібно 2,000,000.00

Попередньо зібрано	840,718.00
В сьогоднішньому списку	20,578.00
Разом зібрано	**861,296.00**
Ще потрібно:	**$1,138,704.00**

По 1,000.00 — д-р Стефан Войтович, Василь і Анна Пилипюк, д-р Роман і Лідія Смик, д-р М.З. Снігурович-Мек-Качам, Аркадій Мулак-Яцківський;

850.00 — Мирослав і Ірена Колтунюк;

По 500.00 — Юліян Архипів, д-р Юрій і д-р Марія Дицьо, Богдан Максимчук, д-р Володимир і Аркадія Петришин, Марія Червоняк, Клюб Батьків в Бофало;

338.75 — з імпрези ФКУ в Ютиці, Н.Й.;

По 300.00 — д-р Роман Н. Аликсевич, Яким Заяць, Павло й Олена Турула;

По 250.00 — Мирон і Ольга Гнатейко, д-р Василь Зарічний, Роман З. Микита;

По 200.00 — д-р Степан Дудяк, Йосиф Литвинишин, Василь Пакуляк, Петро й Леся Палюх, Михайло Сушко, УКЦерква в Бріджпорті, Український Студентський Клюб у Вільмінґтоні;

По 150.00 — Іван і Марія Галій, Евстахій Нанашко, Петро Новак, д-р Адам Якимів;

130.00 — Олександер і Анна Данилюк;

По 100.00 — д-р Володимир Н. Бандера, Іван Байляк, д-р Богдан Гаврилишин, проф. Всеволод Голубничий, Ірена Н. Гребеняк, Ярослав Гура, д-р Богдан Ґабровський, д-р Мирон Ґулей, Анна Данилишин, Петро Зелізко, Роман Канюка, Юрій і Надя Катречко, д-р Василь Кіналь, Святослава і Стефан Качарай, д-р Микола Когут, д-р Володимир Когутяк, Всеволод Клюфас, Оксана Крочак, Ірена й Юрій Лаврівський, д-р Леонід Мостович, д-р Анатоль Лисий, Іван і Анна Огар, Христина Б. і Джеймс В. Палмер, Олександер і Ірена Процик, Василь Реновець, Марія Ржепецька, д-р Михайло Сайкевич, Володимир Саляк, д-р Анатоль Скоробогатий, д-р Ростислав В. Сочинський, Роман Стефанюк, СУА — Відділ в Балтіморі, Ярослава Томич, Михайло Троч, д-р Борис Филипчак, Меланія Чолій, Андрій Чорнобіл, Ярослав Штойко, Орест Щудлюк, д-р Григорій Явний, Мирон і Дарія Яросевич, Ярослав Яцковський;

І 191 менших пожертв на суму — 3,310.00 долярів.

КАРТЕР ВІДПОВІДАВ НА ТЕЛЕФОНІЧНІ ЗАПИТИ ГРОМАДЯН

Президент Картер і радіокоментатор Волтер Кронкайт (зліва) під час першої в історії розмови телефоном Президента з народом.

Вашінґтон. — Минулої суботи, 5-го березня, президент Джіммі Картер протягом двох годин відповідав на телефонічні запити 42-ох американських громадян, які живуть в 26-ох різних стейтах ЗСА, заторкаючи такі питання, як високі податки, зростаючі кошти медичної опіки, можливості зменшення рівня безробіття, реакція Вашінґтону на диктаторську поведінку президента Уґанди, маршала Іді Аміна, як теж на питання, зв'язані з новим договором щодо Панамського каналу, помилування для дезертирів з часу В'єтнамської війни, можливість нормалізації відносин з комуністичною Кубою тощо. Запити і відповіді Президента передавала радіосітка ,,Сі-Бі-Ес", а модератором був відомий коментатор Волтер Кронкайт. Хоча понад 9 мільйонів осіб з усіх частин ЗСА старалися дістати получення телефоном з Президентом, то він мав змогу відповісти тільки на запити 42-ох.

Коментатори вказують, що під час цієї радіопередачі, яку названо ,,Спитайте президента Картера" і яка мала на меті нав'язати ще тісніший контакт між Білим Домом і населенням ЗСА, не було жадних питань про політику детанту та інші совєтсько-американські відносини, а натомість більшість питань стосувалися щоденних турбот американців. Деякі особи досить критично висловлювалися про пляни і діяльність Президента, але він старався спокійно відповідати на всі запити. Як вказують коментатори, це перший раз в історії ЗСА президент країни в такий безпосередній спосіб відповідав на запити громадян і ці запити та відповіді могла чути ціла Америка. Білий Дім, радіосітка ,,Сі-Бі-Ес" та телефонічна компанія висловили велике вдоволення з цього ,,експерименту" і натякнули, що в майбутньому такі телефонічні розмови з президентом можуть повторитись.

ОБОРОНА ЛЮДСЬКИХ ПРАВ МУСИТЬ БУТИ ЧАСТИНОЮ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ ЗСА — КАЖЕ ВЕНС

Вашінгтон.— Державний секретар Сайрус Венс заявив під час пресової конференції минулої п'ятниці, 4-го березня, що не зважаючи на те, що совєтські лідери висловлюють невдоволення з факту, що президент Джіммі Картер і деякі члени його уряду займають становище щодо порушення людських прав в СССР, то він, Венс, переконаний, що Москва далі зацікавлена ,,політикою детанту" і що ця політика таки далі існує. Венс твердив, що совєтський уряд дав до пізнання, що якнайшвидше хоче дійти до порозуміння щодо нового договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї, як теж щодо інших совєтсько-американських відносин. Венс надіється, що під час його поїздки до Москви, яка запланована на другу половину цього місяця, ,,переговори будуть продуктивні" та що під час переговорів пощастить встановити точне значення терміну ,,політика детанту". Він вважає, що деякі критики помилково інтерпретують цю політику як ,,старання задовольнити СССР", а фактично ця політика має встановити ,,правила", згідно з якими Схід і Захід можуть в той самий час бути ,,суперниками" в деяких ділянках, а в інших можуть розв'язувати свої непорозуміння шляхом переговорів.

Секретар Венс знову твердив, що оборона людських прав випливає з підставових принципів американської демократичної політичної системи і тому це питання мусить бути включене в закордонну політику ЗСА, але під час пресконференції він кількакратно натякав, що волів би, щоб журналісти заторкали також інші ділянки совєтсько-американських відносин.

Венс теж заявив, що ЗСА готові приступити до переговорів з комуністичною Кубою в справі ,,відновлення нормальних зв'язків" і підкреслив, що ті переговори можуть розпочатися без жадних ,,передумов з боку ЗСА". Таким чином, заява Венса противорічить частим твердженням президента Картера, що Вашінгтон приступить до переговорів з Гаваною тоді, коли Фідель Кастро додержуватиметься людських прав, звільнить політичних в'язнів і перестане посилати своїх вояків до чужих країн, як це зробив в Анґолі.

,,А дах як протікав, так і досі протікає..."

Київська ,,Радянська Україна" інформує про великі недостачі з ремонтами домів. Для прикладу: в Коломиї живе одна родина у двоповерховому комунальному будинку, який належить Коломийському будинкоуправлінню ч.4. У 1968 році, саме в тому часі, коли мав в цій родині народитись син, почав протікати дах. Тоді мешканці цього будинку звернулись з проханням, щоб покрівлю відремонтувати. Не було жадного відгуку. ,,Ішли роки, син наш — вже школяр, ходить у другий кляс, а дах як протікав, так і досі протікає. На горищі стоїть штук із десять різних баняків, виварок, мисок тощо, але і це не рятує. Коли йдуть дощі або топиться сніг на даху, вода потрапляє в квартиру'', — пише ,,Радянська Україна''.

МОСКВА БОЇТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ І ВІДДІЛЕННЯ УКРАЇНИ — ЗАЯВЛЯЄ РОСІЙСЬКА ДИСИДЕНТКА

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — У Відні зупинилася від 22 лютого до безня 6 ц. р. Людмила Алєксєєва, відома, російська діяка руху опору і провідний член Московської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод. Людмила Алєксєєва від довших років опікувалася зокрема українськими політичними в'язнями, організувала і підписувала заяви у справі В. Мороза, о. В. Романюка та ін., вона є співініціятором документу ч.12 Московської Групи про переслідування українських політичних в'язнів та їхніх родин. Алєксєєва виїхала з СССР через Рим і переїде на сталий побут до ЗСА. Під час її зупинки у Відні, вона погодилася дати інтерв'ю кореспондентові журналу ,,Сучасність". Передаємо повний текст розмови.

,,Сучасність": Чи після арештів Юрія Орлова та Александра Гінзбурга і Вашого виїзду зможе Московська Група Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод далі ефективно працювати?

Л. Алєксєєва: Арешти безперечно внесли не абияку перерву в діяльність нашої групи, бо Орлов не тільки керував роботою групи і був консультантом при редакції кожного документу, що відносився до порушення прав людини, він одночасно вів також працю для оборони віруючих хридля оборони віруючих, що належало так само до програми нашої групи. Однак група буде працювати дальше, до неї увійшли два нові члени, а саме фізик Юрій Мнюх та математик Наум Натанович Мейман.

Поза тим, у Москві створилася нова незалежна асоціяція ,,Комітет Оборони віруючих християн", який працює в тісному контакті з Ґрупою Гельсінкі. До цього комітету входять: священик Ґлеб Якунін, диякон Варсонофій Хайбулін та православний мирянин Віктор Капітанчук. Цей Комітет займається не тільки проблемами православних християн, але взагалі всіх віруючих. Він став на місце арештованого А. Ґінзвурґа, який опікувався саме віруючими.

Група Гельсінки видала досі відомих вже на Заході 19 документів. У Москві був випущений також 20 документ, що займається темою відмов від совєтського підданства. Совєтське правительство ігнорує назагал резиґнації зі совєтського громадянства, з другого боку тим, що їх висилають закордон, відбирають громадянство навіть тоді, коли люди його хочуть затримати. Тези 20-го документу зіставив ще Орлов, група їх випрацювала вже після його арешту. Документ ч. 21 також вже в підготові, він займається проблемами заслання. Ці новіші документи дають оцінку нинішної ситуації в Совєтському Союзі відносно оборони прав людини.

Щодо мого власного виїзду, то я була рішена на виїзд ще далеко до створення групи, поскільки мій чоловік по батькові американського походження і бажав вернутися в країну своїх предків. Група зі самого початку мене запрограмувала як свого зовнішнього представника, так, що я тепер перебираю свою первоначальну функцію.

Щодо наших нових членів, то вони були прийняті в групу ще до арешту Юрія Орлова. Після арешту зголосилися ще близько 10 нових членів, але їх

(Продовження на стор. 5-ій)

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ В НЮ ЙОРКУ ДЕМОНСТРУВАЛА В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ, МИМО ЗЛИВНОГО ДОЩУ

Ню Йорк, Н. Й. (Ігор Длябога). — Помимо сильних дощів в п'ятницю, 4-го березня ц. р. коло 250 українців, з яких велику більшість становили студенти високих і середніх шкіл, взяли участь в демонстрації в обороні українських політичних в'язнів, яка відбулася тут біля совєтської летунської аґенції ,,Аерофлот'' та совєтської місії до Об'єднаних Націй.

Маніфестацію зорганізувало Товариство української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ), і вона почалася на 45-ій вулиці та П'ятій евені, де знаходиться ,,Аерофлот''. Ціллю демонстрації було відмітити 27-му річницю смерти ген. Тараса Чупринки, головного командира УПА, та виступити в обороні його сина Юрія Шухевича, який від 15-го року життя карається по совєтських тюрмах і концтаборах за те, що відмовився засудити свого батька.

Демонстранти, кожний з яких мав відповідний напис в руці, марширували вздовж вулиці між 45-ою і 44-ою вулицями. Гасла, які звертали увагу прохожих, були також розголошені гучномовцями.

Цілоденний дощ ані на хвилину не зупинявся під час демонстрації, що тривала дві з половиною години. До місцевих українських громадян долучилася молодь та студенти з Йонкерсу, Гемпстеду і Філядельфії.

Від аґенції ,,Аерофлоту'' демонстранти перейшли до будинку совєтської місії до ОН при 67-ій вулиці і 3-ій евеню, де продовжували другу частину демонстрації. Голова КУТУСМ, Ігор Зварич, виступив з коротким словом про ціль акції, а двоє студентів, Оксана Дацьків і Андрій Прятка, з дозволу поліції та під їхньою охороною пішло до дверей совєтської місії з метою передати урядовцям звернення та меморандум.

Поліційна охорона переказала совєтським представникам, що українські студенти бажають передати таке письмо, але перший секретар Юрій Шербаков відмовився його прийняти.

У зверненні студенти засудили московський режим за нехтування Гельсінкських угод та вимагали звільнення всіх українських політв'язнів.

Після повернення двох студентів, учасники спалили офіційний олімпійський прапор, який українські студенти привезли з Монтреалю після Олімпійських ігрищ в 1976 р.

Демонстрація закінчилася відмовленням молитви, яку виголосив Андрій Чировський, та відспіванням ,,Не пора'' і українського національного гимну.

Частини демонстрації були висвітлені з поясненням під час вечірніх передач вісток (в год. 11-ій) на телевізійних станціях CBS (канал 2) і NBC (канал 4).

БУКОВСЬКИЙ ЗАКЛИКАЄ ДО ЄДНОСТИ В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Ню Йорк. — Колишній совєтський дисидент Владімір Буковський, виміняний недавно за голову компартії Чіле, Луїса Корваляна, в суботу, 5-го березня, промовляючи тут на масовій маніфестації в Стайвезант Гайскул, зорганізованій Комітетом оборони совєтських політичних в'язнів, закликав людей всіх політичних поглядів об'єднатися в обороні людських прав в Совєтському Союзі, висловивши при цьому здивування і розчарування тим, що після довгих років існування совєтського режиму Захід так мало знає і так мало цікавиться жорстоким переслідуванням в СССР. Пишучи в ,,Ню Йорк Таймсі'' з неділі, 6-го березня, Реймонд Андерсон інформує, що Буковський, який кілька днів раніше мав у Білому Домі зустріч з президентом Джіммі Картером і віцепрезидентом Волтером Мондейлом, сказав під час маніфестації в Ню Йорку, що хоча протягом 60-ох років в СССР існує страшний терор, власті винищують цілі народи, то населення країн Заходу так мало знає про це.

Крім Буковського, промовляли теж Андрій Григоренко, син відомого дисидента генерала Петра Григоренка, колишній дисидент Павєл Літвінов і Марія Миколенко, член Комітету оборони совєтських політичних в'язнів — інформує Андерсон. Він зазначив, що члени згаданого Комітету — це в більшості українці, як рівнож відмітив, що публіка на цій маніфестації складалася переважно з українців і росіян.

Андерсон писав, що публіка бурхливими оплесками і вигуками похвали вітала виступ Буковського та заяву одного з організаторів маніфестації, що на той день припадала 24 річниця смерти Сталіна, ,,найбільш жахливого диктатора в світі'', але дуже негативно ця публіка зареагувала на заяви двох промовців, які хвалили соціялізм і твердили, що Маркс і Ленін виступали в обороні людських прав. Коли американський соціял-демократ Майкел Гаррінґтон позитивно висловився про Леніна і сказав, що ,,боротьба за соціялізм у Совєтському Союзі є боротьбою за демократію'', то публіка кричала ,,замовчи, забирайся геть звідсіля''. Рівнож, коли Ралф Шонман, який під час В'єтнамської війни активно виступав проти участи ЗСА в тій війні, звернувся до публіки словами ,,товариші'' (,,камредс''), то одна українська жінка вигукнула ,,тут нема жадних товаришів'', а публіка прийняла її вигук бурхливими оплесками — пише Андерсон.

ЦІННОСТІ ДАВНЬОМИНУЛОГО

Київська ,,Радянська Україна" інформує, що в селі Веренчанка Застанівського району відкрито музей, що його напротязі двох років впорядковували учні — члени історико-краєзнавчого товариства сільської середньої школи. У музеї зберігається кам'яна сокира, витесана ще в кам'яній добі, рукописні книги з XVII сторіччя, різні документи з давньоминулого та багато інших старовинних речей.

Комуністи заповідають атаку на оборонців людських прав

Београд. — ЮПІ інформує, що комуністичні держави заповіли інтенсивну атаку на рухи за людські права, які тепер сильно поширилися в країнах Східньої Европи. В комунікаті, опублікованому на закінчення дводенної ідеологічної конференції, яка відбулася у перших днях березня в столиці Болгарії Софії, комуністичні держави обвинувачують ,,імперіялістичні кола'' за ведення кампанії в ділянці людських прав з метою вмішування у їхні внутрішні справи. Наголошування боротьби проти рухів за людські права на тій конференції вказує, що комуністичні держави підготовляються до конфронтації з Заходом на европейській конференції для справ безпеки і співробітництва, яка відбудеться в червні ц. р. в столиці Югославії Београді. Як відомо, конференція в Београді буде скликана для підсумування Гельсінкської Угоди, підписаної в 1975 році. Одною із справ на конференції буде раніше багато дискутована проблема виміни людей і ідей між Заходом і комуністичними країнами. Офіційна болгарська пресова аґенція ВТА заявила в повідомленні, одержаному в Югославії, що в зустрічі представників східньоевропейських держав, яка закінчилася 3-го березня ц. р., взяли участь Совєтський Союз, Польща, Чехо-Словаччина, Східня Німеччина, Мадярщина, Болгарія, Румунія, Куба і Монголія. Аґенція В Т А. заявляє, що наради проходили у ,,приязній атмосфері'', а делеґати висловили вдоволення із співпраці в ,,ідеологічній ділянці''. Комуністичні представники, які запланували нову контрофензиву проти рухів, що боряться за людські права, зокрема наголошували справу тієї частини Гельсінкської Угоди, яка забороняє державам вмішуватися у внутрішні справи інших країн.

Совєтські журналісти підганяють колгоспників

Як інформує київська ,,Радянська Україна'', бюро обласної організації Спілки журналістів УССР проголосило, що розпочався рейд журналістів під девізою ,,За високий урожай ювілейного року''. Перший рейд журналістів провели в колгоспах і радгоспах Горностаївського району, відзначивши в херсонській обласній газеті ,,Наддніпрянська Правда'', що горностаївські хлібороби вже провели велику роботу у підготові до весни, одначе вони замало придають належної уваги до підготови механізаторських кадрів. Рейд журналістів триватиме до кінця жнив, і на ньому рейдові бригади ,,висвітлюватимуть хід змагання хліборобів за успішне виконання соціялістичних змагань другого року п'ятирічки, за гідну зустріч ювілею Великого Жовтня''. Це саме діється і в Надвірнянському районі, де журналісти з газети ,,Прикарпатська Правда'', провівши рейд, зокрема на автопідприємствах, завважили ,,перевитрати різних матеріялів і нераціональне використання електроенергії''.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montbomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Гельсінкський документ

В останньому виданні „Самвидаву" російською мовою, яке мабуть, друкувалося ще перед арештами Александра Гінсбурга і Юрія Орлова в Москві та Миколи Руденка і Олексія Тихого в Києві, група дев'ятьох совєтських дисидентів з Комітету нагляду над виконанням Гельсінкської Угоди, розглядає і аналізує окремі точки цього Документу, головно ті, які мають будь-яке відношення до потоптання прав людини в СССР і робить з цього свої висновки. Аналізуючи статтю VII, розділ I-ий Гельсінкського Документу, які заторкують права людини, дисиденти стверджують, що совєтський уряд не то що не додержується взятих на себе зобов'язань, але навпаки він брутально порушує міжнародні домовленості щодо прав людини і особистої свободи совєтських громадян. Для прикладу група дисидентів наводить цілий ряд переконливих фактів, які свідчать про продовження утисків, індивідуального і масового терору, нелюдяної поведінки з політичними в'язнями в багатьох б'язницях, концтаборах і психіятричних закладах. Вони кажуть, що режим стосує подібні до сталінських методи, багато політичних в'язнів засуджують закритими судами, судять їх тільки за політичні, релігійні і етичні переконання, але без признання статусу політичного в'язня, висилають до таборів суворого режиму чи до окремих психушок КГБ, карають сепарацією від родини й іншими видуманими в бюрах КГБ жорстокостями. Все одно Гельсінкська Декларація, на думку дисидентів, є важливим міжнародним документом, бо покликаючись на нього, країни вільного світу і учасники руху за громадські права в СССР мають можливість протестувати перед комуністичними урядами і перед урядами західніх країн та домагатися сповнення взятих на себе зобов'язань.

Цілком слушно автори документу стверджують, що совєтські режимники, стривожені заником престижу СССР на Заході, більше прислуховуються до слів урядових осіб у вільних країнах світу і лідерів великих політичних партій, включно з комуністичною, якщо вона займає критичне становище в оцінці людських прав в Совєтському Союзі. Очевидно, між совєтським законодавством та міжнародними конвенціями і постановами існують великі розходження, що сприяє зростові беззакония і сильно впливає на психіку людей режиму.

Немає сумніву, що одною з головних тем европейської конференції для справ безпеки і співробітництва в Европі, яка відбудеться в червні ц.р. в Београді, повинна бути тема прав людини. Проте, існують поважні і оправдані побоювання, що совєтські представники робитимуть усе можливе, щоб цю справу, справу т.зв. „Третього кошика" гельсінкських домовлень відсунути цілком на задній плян. Тому треба б підсилювати цю тему на сторінках преси і у приватних розмовах з впливовими особами, бо від постави представників вільного світу у Београді залежить доля багатьох тисяч людей, що над ними знущаються комуністичні режими.

Майбутність збройних сил

Минулого тижня в Сенаті відбулося переслухання, на якому видвигнено питання(чи те, що чотири роки тому, за президентури Ричарда Ніксона, скасовано примусову військову службу, а встановлено „професійну" армію, яка складається тільки з добровільців, показалось позитивним чи негативним кроком? Більшість свідків-спеціялістів ствердили, що створення „професійної" армії не виправдалося і якщо існуюча ситуація продовжуватиметься, то для безпеки країни треба буде відновити примусове покликування до військової служби.

Головні закиди проти „професійної" — добровільчої армії поміщено в звіті Сенатської підкомісії для збройних сил, де ствержено, що протягом останнього року до служби армії і морської піхоти зголосилося менше добровільців, ніж передбачувала встановлена Пентагоном квота, та що дуже замітний занепад дисципліни і військового духа.

Аналітики вказують, що кількість добровільців може навіть ще більше зменшитися в наступних роках. Багато молодих чоловіків протягом останніх чотирьох років зголошувалися до військової служби тому, бо в Америці існував високий рівень безробіття. Хлопці та мужчини, які втратили працю, або взагалі не могли її дістати, не бажаючи подаватися на суспільну допомогу чи допомогу для безробітних, голосилися до війська. Однак, як представлятиметься ситуація з „добровільчою" армією, якщо економічна ситуація поліпшуватиметься і рівень безробіття падатиме? Молоді чоловіки тоді зможуть одержати більш відповідну для них і краще платну працю в приватному секторі, що спричиниться до дальшого зменшення числа добровільців до війська. Отже, тоді чисельно ще більше зменшаться збройні сили ЗСА, що буде б великою загрозою для безпеки країни і цілого вільного світу.

Другою невідрадною сторінкою теперішньої „професійної"-добровільчої армії є те, що добровільцями у великій більшості є негри та пуерторіканці, тоді коли старшинські кадри переважно складаються з білих. Отже, армія вже не представляє собою перекрою американського суспільства, як це було тоді, коли всі фізично спроможні юнаки були зобов'язані відбувати 2-річну військову службу. Хоча негри становлять тільки 11 відсотків населення ЗСА, то в армії їх понад 20 відсотків. Цей факт не тільки протирічить принципові расової інтеграції, пропагованої самим урядом ЗСА, але вже спричиняється до занепаду дисципліни та військового духа, а в майбутньому може довести до серйозних конфліктів між старшинською верствою, яка складається переважно з білих, і рядовим вояцтвом, яке з кожним роком стає більш негритянське і пуерторіканське.

Отже, збройні сили ЗСА зменшуються чисельно і занепадає їхня ефективність. Безпека країни вимагає від Конгресу і Білого Дому перевірки і наладнання цієї справи як на ближчу, так і на дошву мету. Відрадним фактом є те, що президент Джіммі Картер недавно заявив, що хоча покищо не плянує привертати обов'язкову військову службу, то зробить це, якщо не буде задовільної кількости добровільців до збройних сил ЗСА.

ПОЛІТИКА І КОРУПЦІЯ

Мюнхен (П.Ф.) Від латинського — согпицреге (жувати, нищити, підкупляти) — називаємо й ми словом „корупція" підкупство, хабарництво. Це зло жило й живе з давніх давен у суспільствах цивілізованих і в варварських, при всяких режимах. Ще не забулася афера американської фірми Локгід, яка давала хабарі визначним, впливовим особам різних країн, щоб допомогли продати літаки цієї фірми: в цій „історії" доведено, що навіть принц Бергард дістав солідну суму долярів за своє посередництво в закупі літаків фірми Локгід для голляндської армії. Найновіші газетні вісті кажуть, що значні суми з Америки дістали король Йорданії Гусейн та інші політичні діячі різних країн. Слідство покаже, чи є підстави для цих тверджень преси.

Подивимось в далекі від нас часи, в яких записано в різних країнах несланві діла корупції. Славний промовець Атенської республіки Демостен,(384-322) непримиренний противник Македонського царства, казав своїм громадянам, що воля атенців, загрожена особливо, коли володар Македонії пошле в Атени осла з мішком золота на хребті: бо золотом можна було підкупити людей, готових служити інтересам македонського монарха Филипа. Промови Демостена проти Македонського володаря названо „філліпіками".

В Римській республіці, що від другого сторіччя перед християнською ерою стала імперією, хабарництво було дуже поширене. Брали хабарі сенатори, претори, консули, а проконсули (губернатори завойованих провінцій) були „славні" своїм підкупством і просто грабіжництвом. Теж основник монархії в Римі Юлій Цезар (100-44р. перед нашою ерою) був „не від тих грошей", бо став багачем, коли в р. 49 завоював Галлію (теперішню Францію). Князь Нумідії в північній Африці Югурта казав, побувавши в Римі: „О, продажне місто, аби тільки знайшовся купець..."

Визначні генерали римські, після перемог над іншими народами, влаштовували для жителів Риму пишні представлення в цирку і роздавали безплатно обіди: це було хабарництво для мас, бо римські громадяни голосували на виборах за щедрих політиків.

В нашій добі корупція діє в світі, але люди стараються робити це скрито, приховано в тих країнах, де є вільна преса. Але в давнину підкупство в політиці було поширене і вважалося за річ нормальну, звичайну, „не помажеш, не поїдеш", - говорилося в Росії за царського режиму. М. Гоголь у своїх сатиричних творах ці звичаї добре описав. У „Ревізорі" сам хабарник Городничий докоряє своєму підлеглому, що взяв завеликого хабаря: „Не по чину (незгідно з рангою) береш!" Значить, великі хабарі мають право брати люди високого „чину", а рангою менші мусять брати хабарі невеликі...

У політиці Москви після присяги Українського війська цареві в Переяславі 1654 року, хабарі мали дуже велику вагу. Особливо шкури соболів були цінною „валютою" в руках московських дипломатів. Соболів дарували і гетьманам і їх противникам в Україні, щоб прихилити їх „під високу руку" московського царя. Гетьман Іван Мазепа був аж до осени 1708р. в великій ласці в Москві і діставав за вірну службу подарунки, зокрема дорогі соболі.

В політиці царя Петра І підкупство мало дуже велику вагу. Можна сказати з певністю: коли б не вдалося підкупити турецького везира, що командував військом над Прутом на Волощині, то цар окружений турками, попав би в неволю, або був би убитий. Але „бакшиш" (хабар) допоміг Петрові І вийти на волю 1711 року.

Москва знала, що також в країнах Західньої Европи підкупом можна було досягнути успіхів. Відомо, що московський дипломат Матвеєв, бувши в Лондоні 1706 року, старався підкупами впливати на політику англійського уряду. Він писав цареві Петрові І, що хотів би підкупити „дюка Малбрука" (то був Джон Черчілл, предок Вінстона Черчілла). Але це не вдалося, бо „дюк дуже багатий". Однак Матвеєв не тратив надії, він пропонував Дж. Черчіллові уряд гетьмана в Україні замість, Мазепи...

1716 року трагічний кінець прийшов для Андрія Войнаровського, Мазепиного небожа у вільному місті Гамбургу. Там його схопили агенти царя Петра і держали в арешті, поки велися переговори з царем, що перебував недалеко зі своїм військом. Цар вимагав, щоб сенат Гамбургський видав йому „зрадника" Войнаровського, але Войнаровський казав, що він не московський підданий. У царя був спосіб натиску на сенат: він грозив, що не буде торгувати з Гамбургом, а Войнаровського обіцяв не карати. Сенатори переконували Войнаровського, щоб поїхав до царя на поклін. Але відти він не вернувся...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

СОВЄТСЬКІ БУХЕНВАЛЬДИ

(1)

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід наспіли шість самвидавних документів про долю українського політичного в'язня Володимира Гандзюка з Івано-Франківщини, учасника українського визвольного руху. Гандзюка вперше заарештували в 1950-их роках, після звільнення він був заарештований вдруге в січні 1964 року і засуджений на 12 років позбавлення волі та три роки заслання. Тепер він перебуває на засланні. Його адреса: с. Подгорное, Томская область, Лаинский район, СССР. Стан його здоров'я дуже поганий. Йому потрібна негайна матеріяльна допомога.

Російська діячка руху в обороні прав людини, Мальва Ланда, яка живе в Москві і є відома в світі з мужніх виступів в обороні політичних в'язнів, зібрала важливі інформації про В. Гандзюка, а також п'ять його листів, які, як вона пише, „знайшлися у мене припадково" і які тепер поширюються в самвидаві.

В останні роки ув'язнення Гандзюк перебував в Уральському таборі, ч. 35, Пермська область, Чусовський район, присілок Всесвятскоє, установа ВС - 389/35. У тій самій „виправно-трудовій колонії" перебував до травня-червня 1974 року Володимир Буковський. Тепер там ще є ув'язнені Іван Світличний, Ігор Калинець, Семен Глузман, Степан Сорока, Василь Підгородний.

На заслання Гандзюка відправили 5 січня 1976 року. Перед етапом забрали у нього всі адреси, включно з адресами його родичів і знайомих в Канаді. В етапі він перебував разом з кримінальними злочинцями, які ограбували його. До села Подгорное привезли його 20 січня і залишили без будь-яких засобів для існування.

М. Ланда залучує п'ять листів Гандзюка, адресованих до невідомого „друга Івана" та до іншої невідомої особи, датовані 4 лютого, 16 лютого, 7 вересня, 20 вересня та 8 жовтня. Листи були писані українською мовою і М. Ланда переклала їх на російську. Вона пише, що вважає своїм обов'язком поширити ті листи і довести до відома Міжнародньої Амнестії, людей доброї волі та українців (підкреслення її), які турбуються долею своїх земляків.

Усі листи Володимира Гандзюка увійдуть до збірки самвидавних документів, яка готується до друку. Тут подаємо в цілості перший лист і вийнятки з чотирьох наступних, пропускаючи частї повторення, з яких видно, що автор не був певний чи адресат одержує листи та чи знає про те, що Гандзюк писав до нього попередньо.

4 лютого 1976

Доброго здоров'я друже Іване!

Розповім Тобі дещо про себе. Хоч, покищо, нічого певного і конкретного написати не можу.

5 січня мене забрали зі зони, вночі завезли на поїзд і 6-го по полудні я вже був у Свердловську на пересильному пункті.

Сидів у загальній камері, разом з тими яких скеровують на „хемію"(в'язні, яких посилають на працю до заводів і фабрик) і на поселення. Це контингент з таборів, але є також багато відразу з підсудної лави. Пересельні пункти страшенно переповнені; в камеру на 20 чоловіків заганяють 80, а то й більше людей. Сидять покотом, всюди — на нарах, під нарами, в переході до самої параші; нікуди ногою ступити щоб підійти до кормушки (віконця), щоб отримати баланду. Бруд, галас — одним словом жах!

Вночі 11 (січня) забрали нас на етап до Новосибірська. Перед ревізією і виданням харчів, посадили нас в страшну загальну камеру, де сиділи кримінальники з таборів суворого режиму, яких перевозили з одної зони в другу.

Ми сиділи там 15 годин, заки нас почали викликати. І ті шакали обрабували й мене і тих „хеміків". В мене забрали більше як половину цигарок, хоч самі мали їх багато, цигарницю, яку мені дав Середжук (?) і сплетені на хуторі рукавиці, які мені в бандеролі прислала жінка 31 грудня. Я просив її прислати мені які-будь фланелеві рукавиці, а вона хотіла краці, подбала, а користи мені немає. А „хеміків" роздягнули — вони мали цивільний одяг, який десь собі в дорозі виміняли. Я почав був огризатися, але що я один міг проти 30-ох, а може й більше шакалів, та ще з моїми силами? А „хеміки" — здорові як бики — стоять як вівці, наставляють свої мішки для обшуку; роздягаються. А що я? Один шакал схопив мене за груди, другий замахнувся, а третій схопив палицю. Та палицю в вихопив у нього; правда, не вдарили мене.

13 січня приїхали до Новосибірська. Як везли нас у воронці, думав, що віддам духа. В маленьку воронку запхали 30 осіб; їхати прийшлось через півмісця, а мовчати. Мене посадили в загальну камеру, бо в боксах були жінки.

18 січня привезли нас до Томська. Тут я вже сидів не в загальній камері — ще з двома іншими в'язнями, яких везли на заслання, одного з табору, а другого за аліменти. Той з табору поїхав до Каргасоку, там де є Андрій. Хлопці, нічого собі, помогли мені нести мої речі, матрац і т. п.

22 січня, з Томська до Колпашево везли нас воронкою цілий день. Правда, воронка була більша, не дуже кидало. Це 80 км. Груба була зіпсована. Змерз як поганий пес, мало що душі Богу не віддав!

Але потім конвоїр дав мені кожуха і я трохи прийшов до себе.

Там переночував в карцері, трохи гріли, тепло було, — без матраца.

А 23 січня приїхали з того Подгорного і забрали мене. Подгорное лежить 80 км. від Колпашево. Сюди мене спрямували в цей Лаинский район. Район Лаинский називається від річки Лая, яка тут пливе, а районним центром є село Подгорное.

Ось тут і буду, тільки ще невідомо де, в Подгорному, чи може пішлють до якогось радгоспу чи у лісове промислове господарство. Спочатку говорили, що можете залишать тут, в Подгорному, а тепер виглядає, що відішлють в якийсь радгосп.

Покищо ще не працюю, бо не можуть знайти мені роботи відповідно до стану мого здоров'я. Гуртожитку тут немає, а без грошей і без роботи на помешкання ніхто не візьме, та, взагалі, знайти житло важко. Це ж село! Ось така була моя дорога.

Вже тиждень, себто до 30 (січня) сидів в міліції, в КПЗ (камера попереднього ув'язнення), бо ж куди мене подіти без грошей і житла?

Здорових відразу скеровують до радгоспів або лісових промислових господарств. Там відразу забезпечують житлом і на роботі виплачуть аванс. А мені хто випише аванс?

З табору моїх грошей ще не прислали, хоч в понеділок минув вже тиждень відколи комендант у цій справі туди звернувся.

І вони мають зі мною мороку і мені так, що й годі! В камері лежав на нарах без матерацу (бо тут не дають), на бушлаті — так як в в'язнениці. Одне добре, що болів не зимно, в грубці палять непогано.

26 і 27 січня посилали мене в поліклініку на рентген і до терапевта. Лише роздягнувся, а рентгенолог каже — тут і без рентгена видно, що деформація суглобів, — всі дивляться. Кажуть — до чого довели, гірше як з Бухенвальду!

(Продовження буде)

М. Лотоцький

СЛАВНІ ЗЕМНІ ГОРІШКИ

Завдяки тому, що славний плянтатор земних горішків, Джіммі Картер, став президентом ЗСА, ця рослина й її овочі здобули більшу славу не тільки в Америці, але й у всьому світі. В Картеровому рідному стейті, Джорджії, земні горішки є чимсь більшим ніж закуска. Під час громадянської війни міліція Джорджії співала „Eatin' Goober Peas" на честь її головного харчу, коли харчові пайки були доволі скромні. А законодавча влада Джорджії заплуталась в дискусію чи не перезвати б стейту „Peach State" на Peanut State" Прихильники прізвища „Peach State" здобули більше голосів, але прихильники „Peanut State" кажуть, що „бій" ще не скінчився, як би й не було, всетаки на основі розпорядку Нейшенел Пінут Кавнсіл у Мек Ліп (Ва) місяць березень має бути святкований як національний місяць земного горішка. Мешканці східніх стейтів, щоб не мерзнути, потребують тільки забезпечити стіни своїх хат ізоляцією пінутовою мурина Джорджа Вашінгтона Карвера. Ніхто не мусить журитися зростаючими цінами кави, якщо схоче пити каву „але Карвер", себто каву — мішанину з земних горішків. Він придумав як використовувати земні горішки для продукції молока, муки, чорнила, фарб. Яких десять років тому читав я в альманаху „Рідерс Дайджест" довгу статтю про мурина Карвера, в якій був поданий теж його портрет. У цій статті зацитовано слова Карвера, як він гаряче молився до Бога й питався: „Боже, Боже, навіщо Ти створив земні горішки?" Бог вислухав його, бо після тієї молитви зродилися в голові Карвера пляни щось із кількананадцяти способів використування земних горішків. Земні горішки мають більше протеїни й вітамінів, ніж волова печінка, сметана й більше кальорій ніж цукор.

Гадаю, що майже всі люди знають, що земні горішки не ростуть на гілках тієї рослини так як ліскові горішки, лише в землі на її корінцях, так як картопля. І не уявляють собі тих горішків так, як уявляв собі буряки Марк Твейнів заступник головного редактора „Хліборобської газети". Він давав фармерам прерізні поради, між іншим, щоб не стрясали тих м'ягеньких буряків, із дерева, лише щоб вилізли на драбину зривали їх так делікатно, щоб не потовклися. Земні горішки (ботанічна назва Арахіс Гіпогеа) — це овочі, або стручки тієї рослини, що мають у собі по два-три зернята. Рослина ця є однорічна з одним стеблом, або теж як кущ з коротенькими гілками, що прилягають до землі. Її цвіття золотаво-жовте. Земні горішки походять з тропічної Південної Америки. Індія, Китай, французька Західня Африка та ЗСА є найбільшими продуцентами земних горішків. Їх плекають найбільше тому, що овочі їх люди, а найчастіше діти, люблять їсти прижарені, як теж задля продукції кухонної оливи й масла т. зв. „peanut butter" і домішки до цукерків та тістечок. В південних стейтах уживають земні горішки як корм для худоби, галузки, а то й цілі рослини, обібрані з горішків, дають худобі як корм замість січки чи сіна.

Василь Гайдарівський

РЯТІВНА КУРКА

[біографічне]

(3)

Під вечір я вже був у Махачкалі й чомусь потрапив на базар. Сонце ось-ось мало б нанизатися на гостре верховіття однієї з багатьох стрімких гір, а в кращому випадку десь між горами заховатися в затишній ущелині, а люди непоквапно базарювали, ніби їм що мав би лише розпочинатися день. Без кінця й краю тягнулися вкопані в землю столи, а на них гори краму, переважно городини та садовини, хоч можна було побачити сир та масло, баранину, навіть чуреки — прісні коржі, що й були хлібом.

Харч мене не вабив. Мені хотілося пити. Я сподівався знайти десь ятку з нарзаном, бортомом чи єсентуками, адже це кавказькі цілющі води, а Махачкала, як відомо, столиця Кавказької республіки. Та ніяких цілющих вод я не знайшов. Не було ніде й звичайної води, називаної лимонадом чи ситром.

Зате вина скільки завгодно. І на возах у бочках, і в ятках з полицями, захаращеними пляшками, і на столах у величезних бутлях. Тут вино заступало воду.

А чому б мені не випити вина? Однаково вже більш не погіршає. Я відчував, що тіло моє від високої температури пашіло.

На базарі люди розмовляли сумішшю всіх двадцяти семи дагестанських говірок. Я попросив склянку найліпшого вина. Продавець наточив мені з барилка великий скляний кухоль густочервоної рідини. Я один раз контнув і на тому пиття припинилось. Якість вина тут ні при чому.

Це була ознака, що мої справи кепські. Мені нічого не залишалось, як волiктися до лікарні.

Якось доволікся. Потрапив на кухню.Грубенька і добродушна кухарка, місцева росіянка тьотя Паша, когось післала по лікаря. Незабаром лікар з'явився. Молоденький, з вузькими чорними вусиками. Як пізніше дізнався, прізвище його було дуже поширене в Дагестані — Ахундов. Він повів мене, підтримуючи під руку, до себе в кабінет, зміряв температуру й зразу ж, покликавши чергову сестру, загадав покласти мене в палату.

З мене вже було всього досить. Опинившися в ліжку, я зразу ж заснув.

Прокинувся не дуже рано, уже як лікар Ахундов провадив обхід хворих. Я мав час і можливість розглядатися й міркувати над тим, куди я потрапив. Моє ліжко стояло у довжелезній шерезі таких же ліжок, що їм певне не було ліку. Хворі лежали головами до стінки. А з протилежного боку — така сама шерега. Насправді у палаті стояло не більше й не менше, як п'ятнадцять ліжок з п'ятнадцятьма хворими. Моя ж уява побільшила кількакратно. І дивно. Того ранку температура у мене була не дуже висока, тридцять вісім з десятими. Я добре пам'ятав, як лікар Ахундов, підійшовши до мого ліжка, зняв з бильця картку й казав сестрі: — Тут малярія. Акрихін. Нормальний харч. І чотири...

Останнє його слово мене заінтригувало. Може це визначення стану здоров'я? За п'ятибальною системою, як колись у школі?

Я помилився. Усе було значно простіше. Лікар Ахундов сполучав дві системи лікування в одну, свою власну, Ахундовську. Він добросовісно приписував хворим медикаменти, як того вимагала наука, а до тих рецептів додавав середник, чи то власного винаходу, чи позичений в авулі від знахарів, справжнє кисле молоко. Мені належалося першого дня випити чотири склянки того оздоровчого медикаменту.

Лікар у приписуванні кислого молока керувався особливо індивідуальним підходом. Були такі щасливі хворі, що їм доручалося пити й по сім склянок. Можливо тим, у кого хвороба не хотіла зникати. Її виливали з організму молоком, як виливають селяни водою з нір ховрахів.

Біля кожного ліжка стояла маленька шафа з двома поличками, куди можна було ховати від мух усе те, що призначалося на поживу. І ті дві полички були у хворих щільно захаращені склянками з кислим молоком різної давности. Молоко в шафах тяжко пахтіло, як жива стомлена тварина.

Ніхто нас не силував пити молоко. Чергові сестри дивилися на лікареву витівку як на дивацтво.

Але я пив залюбки. Кисле молоко було єдиною моєю поживою. Стандартної юшки з крупами, заправленої старим лоєм, що від нього млоїло, мій тендітний оргаізм не сприймав. До кожної склянки молока я додавав ще кусничок французької булки. Змушував себе їсти, щоб остаточно не підупасти на силі.

А горячка не поступалась. Ранком невелика, увечері — до втрати свідомости. Та це не заважало мені познайомитись з усіма чотирнадцятьма хворими, такими ж, як і я бурлаками, що їх доля загнала на узбережжя Каспія ловитвою риби здобувати хлуб щоденний. Всі звідкись прибулкали — з Росії, України, з усіх усюдів.

І не було серед нас жадного, так званого націонала, аборигена Дагестану. Не тому, звичайно, що націонали не хворіли.Хворіли, як і всі, а може й більше. Тільки їх забирали до своїх лікарень у горах, подалі від осоружного їм моря. І подалі від лікарні Дагрибтресту, лікувального закладу з лихою славою.

До цієї лікарні потрапляли, як правило, такі волоцюги як я, без роду, без племени, що у них не залишалося іншого виходу. Міська лікарня Махачкали нашого брата не приймала. Зате тут нам у допомозі не відмовляли, якщо було вільне місце.

А місця знаходились. Кожен з хворих мріяв якомога скорше вирватися із лікувального закладу, яке безпомильно можна порівняти з пеклом. Тікали, хто міг. А немічні пускалися берега, на все махнувши рукою, ні на що гарне не сподіваючись.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яке відбулося в днях 24-го до 28-го травня 1976 р. на Союзівці в Кергонксон, Н. Й.

(15)

11. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ТА ЇХ СХВАЛЕННЯ

Але є певні речі, які треба нам тут обговорити і тому справи ці треба представити докладно і ясно, як вони стоять. У звіті Контрольної Комісії про Корпорацію Дому УНСоюзу є виразно сказано, що залеглі відсотки УНСоюзові за Дім виносять: за 1973 рік — $263,000, за 1974 рік — $668,000 та за 1075 рік — $802,000, тобто разом це вже $1,734,000. Якщо ми ще додамо приблизну суму відсотків за 1976 рік, то Корпорація буде винна УНСоюзові разом $2,500,000. А ми зобов'язували Головний Екзекутивний Комітет і звертали увагу, що ця справа повинна бути унормована договором. З другої сторони ми бачимо, що плян винайму приміщень може в майбутньому дати надвишку $200,000, а після винайму ще 11-го і 12-го поверхів можемо мати надвишку в сумі $400,000. Отже тепер виникають проблеми, як ми маємо цією надвишкою господарити. Чи будемо сплачувати цією надвишкою відсотки УНСоюзові? Які є шанси, що УНСоюз може ці залеглі відсотки взагалі втратити? Я собі здаю з того справу, що на основі первісної умови УНСоюз має одержати по 10%. Але це проблематична справа. Ми можемо різно ці речі змінити, ревідувати, бо, якщо всі наші інвестиції є в тому, то ясно, що ми можемо мати цей відсоток обнижений. На сьогоднішній день це вже є $2,500,000. Тепер треба подумати, коли буде можливо ці відсотки сплатити УНСоюзові, а коли ми будемо спроможні почати сплачувати саму позичку УНСоюзові. Другою основною справою я вважаю я вважаю стан видавництва. Редактор Драган у своєму звіті поставив на першу точку „слово", бо матеріяльні здобутки стоять на дальшому місці. Як ми не дамо „слова", як ми не дамо духа нашим членам та нашій громаді, яких вони від нас чекають, то ми не виконаємо наших завдань. Як виглядає тепер наше видавництво? Він 1974-го року стоїть наш хмаросяг, а в травні 1976-го року „Свобода" все ще находиться в старому приміщенні. Зроблено ряд резолюцій, що треба „Свободу" перенести, що треба дати їй модерне влаштування, що треба поліпшити редакторський склад, що треба його підсилити, що треба поставити якслід книжкові видання для членства і громади, та що треба журналу для молоді, але нічого із цього досі не зреалізовано. Питання, чому це так? Чому такий стан? Чи не добре було б, коли о. Романюк висилає листа на Захід, щоб ми, наприклад, за два-три тижні могли видати таку брошурку, такий „метелик" для нашої громади про його боротьбу і поставу. Отже йдеться не тільки про періодичні, але і неперіодичні видання „Свободи". Такими „метеликами" на початку цього століття будила „Свобода" духа нашої громади і підносила її на вищий щабель. Чи сьогодні немає такої потреби? Потреба є, вона існує, і наше видавництво повинно такі „метелики" нашій громаді давати. Хтось мусить про це думати. Маємо хмаросяг, маємо видавництво і ми повинні мати відповідне влаштування та редакторський склад. Про Канаду я не знаю точно, як стоїть її справа на сьогоднішній день. Контроля ствердила, що Канада виконала свою квоту нових членів на 40%. Але сьогодні ми не маємо тут головного директора для Канади. Ми можемо його пробувати оправдувати, але на це немає жадного оправдання, що тут немає його звіту. Де є причина? Виглядає, що це не тільки причина в перешкодах взяти участь, тому, що є сесія сенаторів, чи парляменту. Виглядає, що є якісь інші неполаднані справи, коли ми не маємо на річному засіданні письмового звіту головного директора для Канади. Я не виную його, бо не знаю, як ця справа стоїть. Я думаю, що ми повинні сьогодні почути від членів Головного Екзекутивного Комітету у відповідях нашої дискусії, що властиво в Канаді діється. Ані під оглядом організаційним, ані під оглядом загальної праці, немає наладнаної співпраці між Канадським Представництвом і Головним Екзекутивним Комітетом. Коли йде про виконування резолюцій, чи радше їхнє невиконування, то ця справа тягнеться вже роками. Коли ми є установою, яка себе шанує, коли ми є збір, який рішає про справи між конвенціями, який має статутове право виносити ухвали, то ми маємо право вимагати від Головного Екзекутивного Комітету, щоб наші ухвали були виконані. Немає перфектної установи і ми віримо, що й ніколи не буде такого Головного Екзекутивного Комітету, щоб міг все виконати на 100%. Але ми маємо право вимагати від Головного Екзекутивного Комітету і від головного предсідника зокрема, щоб він подав нам причини, чому не можна було виконати резолюцій, чи дійсними були ці причини, що не допустили до виконання однієї, чи другої резолюції. Головна Контрольна Комісія підчислила, скільки резолюцій не виконано лише з останнього річного засідання. Ми їх подали порядком чисел, бо, коли б ми мали їх повністю, то треба було б списати цілі сторінки „Свободи". Я хочу тут звернути увагу, що відповідальність за невиконання резолюцій спадає в першу чергу на головного предсідника, бо, згідно з постановами статуту, головний предсідник має дбати про виконування постанов статуту і всіх ухвал, він має виконувати екзекутивні обов'язки, що їх вимагають закони, приписи і звичаї УНСоюзу. Ми вимагаємо таких вияснень головного предсідника, а тоді, Пані і Панове, ви маєте право винести відповідні рішення.

На цьому головний предсідник Йосип Лисогір зарядив обідову перерву та заповів, що пополуднева сесія почнеться о годині 2.30 по полудні.

Вівторок, 25-го травня 1976 р.

ЧЕТВЕРТА (ПОПОЛУДНЕВА) СЕСІЯ

Сесію відкрив о годині 3.10 по полудні заступник головного предсідника д-р Іван Флис.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Кожна справа, що її ми тут порушуємо, має свій гострий і тупий кінець. Кожна справа має своє „за" і „проти". Тут головні радні д-р Богдан Футей і Євген Іванців порушили справу нашої громадської роботи, заявляючи, що ми не повинні звітувати тут про свою громадську працю. Але вони самі у своїх виступах признали, що якби не УНСоюз, то ми не мали б сьогодні нашої зорганізованої громади, ми не мали б УККА, не мали б СКВу, та не мали б ряду інших народних організацій. Тому я даю тут відповідь, що кожний з нас повинен по своїй спроможности працювати в громадському житті. Коли тут кажете, що наш головний предсідник може забагато активний на громадській ниві, то нам треба призадуматися, хто інший буде виконувати цю працю, коли ані він, ані інші члени Екзекутиви не будуть цього виконувати. Я певний, що головний предсідник подякував би, як би хтось відібрав від нього частину його обов'язків у громаді, але хто тоді стане на цю працю на його місце? Ви самі добре знаєте, що в нашому житті ці самі люди виконують ці самі функції роками і не можуть позбутися цих обов'язків, бо немає на їх місце наступників. Тому я думаю, що ми мусимо дальше, як і досі, брати участь в українському громадському житті, допомагати провадити наші громади. І перед тим, заки ми будемо забороняти нашим членам Головного Уряду працювати в громадському житті, заки забороните це всім нам, в тому і мені, подивіться, чи маємо заступників на ці пости і працю, щоб вони стали провідниками в громадських організаціях. Я сам є за тим, щоб поладнати справи Канади і я вірю, що ми це зробимо пізніше на цьому засіданні. Я теж сам є за тим, щоб ми переорганізували наш Організаційний Відділ, щоб ми передали організування членів чим раз більше у професійні руки. Наш головний організатор є вибраний Конвенцією і він повинен бути, як це є в американських компаніях, менаджером, який має контролювати працю професійних організаторів, має висилати їх в терен, щоб якнайбільше організували, та має держати зв'язок з усіми секретарями і якнайбільше часу посвячувати організаційній справі. Вкінці маю ще одну заввагу. Я є тут на річному засіданні другий раз і бачу, що тут завжди головні радні і головні контролери випитують членів Головного Екзекутивного Комітету, що коли зробили, або чого вони не зробили. Дозвольте мені спитати головних радних, що вони зробили в останньому році для УНСоюзу. Забудьте за те, що ви питали про Канаду і Америку, про Чікаґо, чи про Ню Йорк. Пам'ятайте тільки про Український Народний Союз і про український народ. На що вибрали вас до Головного Уряду, коли ви тільки питаєте Головний Екзекутивний Комітет, що він зробив? Питаєте, що він плянує на чергчвий рік? Я дозволю собі в такий спосіб запитати вас, дозволю собі спитати пана Василя Дідюка, що він зробив в останньому році для УНСоюзу? Чи йому Бог відібрав здібності організувати нових членів від того часу, як він перестав бути платним організатором? Те саме питання я поставив би пану Євгенові Репеті. Що він зробив в останньому році для УНСоюзу? Дозвольте мені поставити ці питання тільки тим двом, бо я знаю, що на таке питання пані Гарас могла б оповідати нам до п'ятниці, що вона зробила. І ми знаємо, що вона зробила багато.

Головний радний проф. Тарас Шмаґала зрезиґнував зі свого слова в дискусії.

Головна касирка Уляна Дячук зрезиґнувала з участи в дискусії.

Головний контролер мґр Іван Винник також зрезиґнував зі свого слова в дискусії.

Почесний член Головного Уряду Іван В. Іванчук: Перша моя заввага до головного контролера мґра Івана Геврика. Щось той його звіт виглядає мені повторенням звіту з минулого року. Він все пише про гарні дівчата в Рекордовому Відділі і так виглядає, що він робиться менаджером у пана Сохана та готується так наперед до Конвенції. Він не робить жадних заввag про нові поліси, а я не знаю, чи вже такі є. Я ще не читав звіту головного секретаря. Найгірше те, що мґр Геврик вже виходить з Рекордового Відділу і хоче переходити до Фінансового. Нехай він мені пояснить, бо я, простий чоловік, таки не знаю, чому він подав при кінці свого звіту касові прибутки і видатки. Коли це мав бути загальний звіт, то пощо було писати про дівчат в Рекордовому Відділі? Тоді треба було більше написати про загальні справи, а не лише цифри приходів та розходів. Я, як старий емерит, слухаю тут все те, що тут говориться і дивлюся на те через пальці, як тут виступають і гризуть другим печінку. Чи один з другим, які тут виступають, були б задоволені працювати на постах, що їх критикують. Я не є певний, чи вони хотіли б там працювати і за $50,-000 річно, навіть коли б їм дали пізніше $1000.00, хіба що їм дали б гарну канцелярію, гарну секретарку, стенографку, електричну машину до писання. Чи вони були б тоді задоволені там працювати, хоч тут так гарно співають? Все це, що ми тут слухаємо, не є нові справи. Але нам треба над ними застановитися. Ви повинні впливати на себе і окруження психологічно та казати, те що бачите, що організація все таки іде вперед, а не говорити публічно, що котиться в долину, бо ви тоді самі помагаєте котити його вдолину. Кожний нехай спитає свого сумління, чи він виконав свій маленький обов'язок Союзу? Чи я виконав, чи виконала свій обов'язок? Думайте більше при Союз, а не про інші свої організації. Маю тут одне питання: чому наші піонери, до яких включаю і себе, були в новому Альманаху зіґноровані? Чому це сталося саме тепер у 100-ліття нашої іміґрації? Ми колись віддано працювали, щоб Союз зростав, хоч були різні затії, були кризи і депресії. Тоді люди брали грамоти по $500, а організатори за це діставали по $1.50, $200 чи $2.50. Ми колись з інженером Куропасем змагалися в Чікаґо і в Детройті. Ми дістали були по 120 членів, але він мене підвів на два члени. Коли я про це довідався, то вже було запізно. Це було несправедливо, бо я сам організував членів, а він мав помічника. Тепер треба нам теж думати про організування нових членів, а не тільки про файні канцелярії і представництва та про те, що він за все платив добре. Нам треба подумати над переоцінкою нашої праці, якщо ми хочемо залишитися українськими союзовими патріотами. Ви прибули сюди, як великі патріоти, хочете, щоб тут була Україна та український прапор і українська мова. Дехто з вас є тут вже понад 20 років, і все ще не навчився англійської мови. Нам треба про все це подбати, як довго ми тут будемо жити, чи ми думаємо тут жити, як українська етнічна група, чи нидіти поволи і пропадати. Наш УНСоюз покищо являється нашим найбільшим бастіоном, найбільшою українською організацією у світі. Я передбачую, що всі другі українські братські союзи вкінці з нами получаться в один великий Союз, бо не буде кому працювати, не будемо мати секретарів і не буде кому організувати нових членів. Ми бачимо добре, що робиться в тих наших братів русинів, які падають в числі членів. Ми зреалізуємо щось доброго, коли не будемо бити один одного на засіданнях, чи то головного предсідника по тій лисій голові за те, що він зробив так, чи інакше, чи чогось не зробив. Та ж він зробив те, що міг зробити в тих обставинах. Добре сказав мій колеґа Іван, запитуючи кожного з вас, що ви зробили для Союзу? Що ви, вибрані урядавці зробили. Писали звіти? Я, бувши головним радним Дорошенком, додав би ще яких чотири уступи, щоб звіт був на цілу сторінку, бо він заскупо написав. Подивіться, Анатолій, як пишуть другі, хоч вони самі нічого не робили. А Ви не робили, до цього примусили Вас обставини. Починаймо, панове, думати інакше про Союз. Подумаймо, як би ми на другий рік могли скликати з'їзд нашої союзової молоді, здвиг нашої молоді, подібний, але більший, як це роблять другі союзи. Колись була в Детройті та в Чікаґо спортова акція і все подібне. Подумаймо над цією справою в точці нових справ. Не треба говорити про реорганізацію професіоналістів, як це говорив пан Іванців, наш наймолодший головний радний. Пан Іванців мав би ходити від хати до хати, коли б хотів організувати нових членів на суми $50,000 чи навіть менше. Він мусить ще прочитати наш „рейт бук", які ми маємо поліси, та ходити від хати до хати та казати, що ми є українська організація. Ми можемо і молодих заохотити до праці, бо старі секретарі, про яких згадав пан Гавриш, повмирають і нам треба буде молодих. Тоді треба буде теж Відділи лучити в більші Відділи по громадах. Нам треба дбати про ріст Союзу, бо коли він не буде зростати, то ми не зможемо давати стипендій, чи дотацій на громадські і політичні цілі, чи друкувати історію України, або Енциклопедію.

Заступник головного предсідника д-р Іван Фис: Дуже дякую. Треба було тільки закінчити це слово трохи більше оптимістично. До слова зголосився у справі формальній головний радний інж. Дорошенко. Прошу дуже.

Головний радний інж. Анатолій Дорошенко: Пані і Панове! Я думаю, що є на місці тут нам привітати сьогодні нашого головного предсідника пана Лисогора з нагоди його дня народження, якщо не помиляюся, то 39-літнього. Пропоную привітати його і заспівати йому „Многая Літа".

Всі приявні відспівали головному предсідникові Йосипові Лисогорові „Многая Літа".

Почесний член Головного Уряду інж. Степан Куропась: Мушу тут справити одну верзію про справу, яку порушив пан Іванчук. Він сказав, що я побив його кількома членами. Я здобув 111 нових членів, а він 108, і від не може мені того забути, бо він був тоді вправний організатор, а я був новак, він мав пейду, а я не був ані секретарем, ані головою, тільки звичайним Куропасем.. Наш головний редактор у своїх перших реченнях сказав, що „доба є грізна", в Европі ґеноцид, і в Канаді заноситься на ґеноцид союзовий. Ми, як рада директорів, коли здаємо наші звіти, то повинні за себе стидатися. Бо, наприклад, нащо нам вичисляти, котра жінка скільки приєднала членів, або що я там щось зробив. Ми повинні правдиво оцінити Союз і сказати собі тут, що маємо робити. УНСоюз мав вже нераз кризу. Була така криза, що наш головний предсідник Дмитро Капітула мусів поїхати до Вашингтону і говорити з президентом. Він мусів тоді купити собі фрак, який дотепер висить на стриху. Президент сказав йому іти до дому і „взяти бика за роги". Треба нам брати „бика за роги", а не за хвіст, бо за роги можна його обезголовити. Чому треба нам так робити? Бо колись ми прийдемо на суд і на тому суді люди скажуть нам, що такі то урядовці були в нас в Союзі, такий предсідник, такі секретарі, і до чого вони довели наш Союз? Слушно казав пан Репета, що віз іде вдолину і його треба спинити. Статистика показує, що наш Союз паде в числі членів. Тому нашим завданням є допомогти Організаційному Відділові. Бо він може до нас писати й писати, але це нічого не поможе, коли ми не візьмемося до праці. Був вже такий час, що наш Союз почав був падати. Всі пости секретарів засіла стара іміґрація і не допускала нових, які приїжджали. Як я вступив був до Союзу, то цілий рік не вільно було мені слова сказати, бо вони мали свій правильник, що мусів минути один рік, заки я, новий член, міг забрати слово. Як ти підносив пальці, то казали „сідай". Як ти хотів бути кандидатом на щось, то треба було чекати два роки. Не можна було цього змінити і ми чекали, бо хотіли щось зробити. Ми мусіли були взятись за таку безкровну революцію, щоб можна було щось робити, бо ми були патріоти, які приїхали з краю і хотіли щось робити. І тоді ми вибрали Галичина на секретаря, спершу секретаря Відділу, а потім на рекордового секретаря Союзу. Ми тоді казали, що ми мусимо „тую червону калину підняти" і Союз мусить піти вперед. І справді Союз почав знову рости та іти вперед, але новими методами, що їх треба постійно вводити. Колись люди їли один „айскрім", а тепер їдять різні, з оріхами та з іншими додатками. Отже, це замало писати листи. Нам треба нової зброї, як казав Іван Франко. У 1930-их роках прийшла була нова ера. Тоді теж д-р Кібзей знайшов був нового організатора в Детройті. Потім по 6 місяцях післали його до Чікаґо. Про це пан Слободян знає. На річному засіданні я запропонував був, щоб прийняти того організатора, але головні радні не хотіли його, тому що, мовляв, він на себе не заробить. Тоді я взяв його на себе і цілий рік платив йому, щоб він приєднував по 20 членів на місяць, бо, як не буде, то він не буде мати пейди по $200 на місяць. Ми йому допомагали, не пускали його самого, і по році ці гроші нам вернулися. Тоді я їх переконав, що організатор може в нас працювати. Тоді $200 були великі гроші — добра платня. Пізніше таких організаторів було більше. Як ми ростемо, тоді такі організатори мусять мати свого голову, головного організатора, який має їх контролювати, чи вони працюють, чи дармують. Були часи, що я давав йому члена на $1,000, а він ділив його на дві грамоти по $500, щоб мати більше членів. Тоді ми ввели закон, що не можна ділити одного забезпеченого на два. Коли ми рушили з місця, тоді ми теж дістали молодих, бо треба було також зоргані жуть, що Союз не має таких вояків із шаблею. Ми мусимо дати таку шаблю головному предсідникові, або пану Гавришеві, щоб люди мали трохи страх, як він до них пише. А щоб дістати молодих, то замало резолюцій, бо їх такі резолюції не інтересують, вони не хочуть боротися і змагатися. Колись наша Конвенція була рішила назначити професора Германа нашим спортовим референтом і мала $10,000 на те, щоб він їздив та організував спортову акцію. Ця спортова акція дала нам молоді сили, а щоб вони мали що читати, ми почали видавати „Український Тижневик". І тепер треба нам все якусь нову зброю мати і дістати до нашого війська нових рекрутів. Канада, яка має велику територію, не була зрушена, аж післали ми там нашого пана Дідика, інвазію з Америки і там при помочі УНО почали ми працювати і зробили велику роботу. Тепер Канада має 9,000 членів. Але щоб втримати Канаду, треба дати їй провід. З усім респектом до сенатора Юзика, хочу тут сказати, що він на це не надається. Він може говорити, але не може робити. Як видно, він не міг так організувати Канади, щоб її скріпити. Ми мали там ліпшого, але, на жаль, тепер його вже не маємо. Часом важнішим є дати добру директиву, як іти і заглядати в двері. Канада є для нас полем до попису, але там треба би скликати час до часу з'їзди. Наш організаційний референт сидить тут, бо він не може сам бути всюди. Отже, нам треба організаторів. Наша Головна Контрольна Комісія сказала: Ми рішили, винесли резолюцію, що мусимо винайняти три поверхи. Чому, питаю, три, а не всі поверхи? Або Головна Контрольна Комісія каже, що мусимо мати двох обласних органезаторів у Канаді, а трьох в Америці. Та ви на місці в Канаді найдіть тих двох організаторів і скажіть нам: маємо людей. Друга справа, це платня організатора. Чоловік не може їсти тільки гамбурґери, або спати десь на сіні, як колись. Оборогів в Америці немає. „Свобода" колись писала, що я спав нагорі на сіні, а під сподом були корови. Я сам зорганізував 7 Відділів УНСоюзу і сам став головою одного з них, бо я вважав це моїм обов'язком. Нам треба тепер мати нову зброю. Союз має тепер десять мільйонів резерви, то він має з чого платити. Це ще від Капітули назбиралися ці людські гроші. Вони платили і померли, а ті гроші залишилися установі і їх можна використати на організаційну працю. Ми хочемо хвалитися, що маємо тих $10,000,000 резерви, але мусимо червонітися, що ми в минулому році дістали замість 5,000 тільки 3,111 нових членів. Треба завжди мати якусь нову зброю. Головний предсідник все каже, якось то буде, що той хмародер буде виплачуватися і ми дістанемо стільки то грошей. Це також помагає, це також організаційна зброя. Люди не мусять знати всіх наших тайн, але вони знають, що ми в біді з цим хмаросягом були і ще з неї не вийшли. Добре цю знимку дому давати до газети, але не зачасто. Головний придсідник є зачасто в газеті, а це нам шкодить, а не помагає. Нині його уродини, тому треба дати йому спокій, доки не винайме цих трьох поверхів. Колись головний предсідник мав знимку з двома політиками, які потім пішли до арешту, а це напевно нам не допомогло. Тепер мейором Джерзі Сити є порядний чоловік, який називається Джордан. Але, як я був там у них, то вони говорили, що немає в місті грошей і буде треба закривати школи, то як тоді буде виглядати там наш будинок. Ми і цим також мусимо журитися. Коли ходить про канадійські жалі, то вони, на мою думку, є оправдані. Ми не можемо бути для союзової Канади вітчимом, а „Свобода" мачухою. Якщо йде про „Свободу", то зі „Свободою" всі числяться. „Америка" боїться самостійно виступити, як от про Плюща, чи енциклопедію, чи про інші ділянки. Вона чекає, що скаже наша „Свобода", щоб щойно тоді мати поле до попису. Тому ми й маємо таку славу, що це ми формуємо опінію. „Свобода" все це робить, хоч вона часом спізняється, так як з тим календарем. Але вона мала на це причину — „ексклюз". Наш головний предсідник вже нас два рази підвів, коли заповідав, що „Свобода" перенесеться до нового будинку, бо вона все ще сидить на Ґренд Стріті. Я не чув його нового звіту, але він певно і тепер каже, що „Свобода" вже перенесеться до нового будинку, а тоді вже напевно не буде спізнятися календар. Ми чули, що д-р Скальчук сказав, що 90% резолюцій не було виконаних. Він має рацію, хоч за це можуть на нього гніватися. Може гніватися головний предсідник і головний секретар, але він так казав і так воно є. Минулого року говорили про „сіньйор ситизенс" і ми мали три точки наших ухвал. Але ми хотіли б знати, чи є якісь можливости дістати федеральні фонди і щось зробити, а коли ми нічого не зробили, то треба б тут сказати, чому. Ми рішили мати тут наш цвинтар. Ми могли б мати тут наш цвинтар, наш музей, але нам треба подумати над тим, щоб щось виконати, а не тільки виносити резолюції. Була точка про самітних старших людей. Ми не мали на думці кавалерів, що думають женитися. Ми мали на думці самітних чоловіків та жінок, які вмирають і залишають по собі гроші, що їх тяжко заробили і не витратили всіх до смерти. Таких самітних треба привозити на „Союзівку" і тут мобілізувати. Коли вони тут були приїхали, ані один член Головного Уряду, а маємо їх 24, не приїхав до них. Не міг предсідник, чи не міг секретар, але хтось таки міг приїхати. Головна касирка казала, що не могла приїхати, бо приїхав був до Ню Йорку хор з Голляндії і вона мала там бути від УККА. Цей хор був також на „Союзівці" і його можна було побачити тут. Коли вона мала ще якісь інші причини, то міг приїхати хтось другий. Бо як приїде головний радний, то він все таки „мала риба", а головна касирка, яка розподіляє фонди і до того тепер „Рік Жінки", то вона має більшу силу, а до того вона є гарний „спікер". Відносно політики, то вона не лише тут, вона навіть зробила інвазію на УККА і там домінує. Резолюції ми ухвалюємо, але не можна їх виконати, а деякі резолюції ми вже тоді, як ухвалюємо, знаємо, що їх не можемо виконати. Так, наприклад, є з резолюцією про заанґажування особи, яка мала б займатися „сіньйор ситизенс". Саме говорення, що ми маємо пошану до старших, це замало. Ми маємо стільки застільки „сіньйор ситизенс" і кожен з них би за себе заплатив, як би така особа робила добру роботу. Наша „Свобода" пише про те, що ми повинні мати устійнені „прійорітіс" (порядок вартостей), але першенство мають мати наші союзові справи. Може воно цікаве, коли проф. Вовчук там пише, що пишуть російські газети, але наші справи мусять мати першенство. Як ви чекаєте на поміщення резолюцій, то кажуть, що місця немає, але на якісь інші справи місце є. Коли ми тут сходимося і говоримо, Головний Уряд рішає, а потім самі цього не виконуємо, то треба цьому якось зарадити. Треба нам взяти „бика за роги", хто б тим биком не був (бо я не знаю, хто ним є). Тим биком повинен би бути наш головний предсідник, бо він відповідає за все. Він відповідає за все, що станеться, так як Форд винуватий, що в Америці є безробіття. Я вже не можу того зробити, але він нехай скаже, що взяти на роги і понести.

Почесна членка Головного Уряду Марія Чучман: Тут було багато дечого сказано про Канаду і я також дозволю собі сказати дещо про Канаду. Не буду повторювати того, що вже сказали мої попередники, але згадаю тут про великі можливості в Канаді для УНСоюзу, про які я раніше не знала, а довідалася щойно в останніх місяцях. Наприклад, в Америці кожна людина має можність забезпечитися на місці праці, а в Канаді цього немає, а коли є, то тільки в деяких фірмах. Тут, коли я прийшла була до одного кандидата і хотіла його забезпечити, то він відповів мені, що вже має забезпечення. А там в Канаді, коли я пішла до людей, де пані працює при компютері, вона не мала забезпечення і то жадного. В нас в Америці беруть люди в Союзі малі суми забезпечення, щоб лише бути членами і мати „Свободу". В Канаді, і це може потвердити пан Дідюк, наші люди не всякли так дуже в окруження і вони краще наставлені до своїх організацій, в тому і до УНСоюзу, коли мова про забезпечення. Але в Канаду треба вкласти багато праці, треба там організаторів. Так, наприклад, тому тиждень була я на відчиті пана Федорука, колишнього дивізійника, який перебув на засланні на Сибірі і мав про це відчит у православній церкві в Торонті. Біля мене сиділо двоє людей і я почула їх розмову. Один із них казав до другого, що він був змушений записати себе і дитину до однієї братської установи тільки тому, що до нього прийшов був чоловік з цього братського союзу і він не міг йому відмовити. Отже, як бачите, в Канаді є великі можливості. Коли я там поїхала, я думала, що там вже немає ніодної особи, яка не була б членом УНСоюзу, коли ми там мали організаторами таких першунів, як Зорич і Дідюк, та інших активних секретарів. А в дійсності там ще багато людей не є членами УНСоюзу та потребують забезпечення. Наша „Свобода" помістила була колись статті ред. Ільницького про українців в Канаді. Він писав там багато і я прочитала була одну, або дві частини його статті. Опісля була стаття — відповідь д-ра Мандрики, який опрокинув твердження ред. Ільницького та ствердив, що про українців в Канаді повинна писати особа, яка перебула в Канаді 15-20 років та знає тамошні обставини, а не хтось, хто мешкає в Ню Йорку. Як вам відомо, довгі роки в Канаді був міністром провінції Яремко. І власне про нього теж писав ред. Ільницький і вкінці він там же відмітив, що, на жаль, Яремко помер. Це, очевидно, помилка, бо Яремко живе і хоч перестав бути міністром, останніми роками був призначений на якийсь урядовий пост. Тому маю запит до головного редактора, чому він поміщує статті таких авторів, які про Канаду так мало знають, та чому ніхто не читає таких статтей перед їхнім поміщенням, щоб викинути з них такі неправдиві вістки, як ця вістка про смерть Яремка. Я собі уявляю, як це мусіла пережити

пані Марія Яремко, коли прочитала в „Свободі", що її чоловіка поховали ще за життя.

Почесний член Головного Уряду д-р Ярослав Падох: Без сумніву найважливішою справою є справа організаційна, тому ми тут про неї багато вже чули і ще будемо говорити. Тут згадувано секретарів та організаторів, як наші дві основні проблеми. Спершу треба ствердити, що таке секретарі, а що організатори. Секретарі — це громадський чинник. пост, якого часто хтось здає по 25 роках, часом дуже запізно і часто заведений, як наш урядовець. Обласний організатор — це чинник професійний. За традицією майже 100 років ми, як братська організація, не можемо зрезиґнувати зі секретарів, цього нашого громадського чинника. Але тепер, у нових часах, ми повинні з огляду на нові вимоги та сильну конкуренцію, користуватися обласними організаторами. Нам необхідні є секретарі, але так само потрібні є організатори. Без секретарів ми не були б братською і громадською організацією, але без обласних організаторів ми не зможемо спинити небезпеки зменшення числа нашого членства. За 80 років нашого існування ми вже знаємо, що є добре, а що зле, та що ми мусимо старатися збільшити членство наших Відділів, що можемо зробити професійним чинником. Професійний чинник є конечним і тому для відбудови Організаційного Відділу нам треба цього найсильнішого чинника — обласних організаторів. Не можу я теж збагнути, як ми могли закинути наші курси, нашу школу забезпечення, в якій ми навчали наших секретарів та поголовно майже всіх наших дотеперішніх організаторів. Такі курси секретарів та організаторів, які відбувалися раз на рік. нам конечно потрібні. Ми сиділи 5 чи 6 днів на „Союзівці", всі ці організатори та секретарі, і, як мені здається, всі вони вийшли з цієї залі добре вишколеними і кращими професіоналістами. Ми непотрібно рахувалися з центами, коли числили, скільки коштує страчений на курс час урядовців з Головної Канцелярії, та скільки коштує доїзд курсантів. Але ми знаємо, що в комерційних установах приблизно 5 до 10% учасників таких коштовних вишколів залишаються в них на постійній праці на довший час. Коли вони залишаються на праці, то відробляють всі видатки таких вишколів та розбудовують ці забезпеченеві компанії. Ми мусимо також так поступати і тільки це нам допоможе іти вперед. Маючи досвід з років моєї праці, дуже дораджую, щоб ми в наших резолюціях брали до уваги ці важливі справи, бо постійний вишкіл є дуже важливий. В ділянці культурній я дуже дораджував би, щоб ми винесли тут резолюції, щоб у 100-ліття та 200-ліття подарували нашій спільноті другі томи Енциклопедії Українознавства, англомовну гаслову частину нашої Енциклопедії. Дораджую теж. щоб ми виконали резолюцію про архів та музей УНСоюзу, для якого ми могли б мати місце в старому будинку. Мій Відділ має купу старих шістдесятлітніх книг і не має що з ними зробити. Ми могли б впродовж року перевести кольосальну акцію, щоб всі архіви наших Відділів були передані до цього музею. Вистачить взяти до цього одного із наших бібліотекарів на працю на „парт тайм", по суботах і неділях. Нам треба змобілізувати всю нашу енерґію і закликати всі наші Відділи збирати ці архіви. Про „Свободу" треба сказати, що вона є основою історії, так як Союз є основою організованої спільноти. Наша газета є основним джерелом історії американської України. „Свобода", це літопис, яку почав писати о. Нестор для цілої України. Але ми не можемо користати з неї, хоч на неї чекає вже цілий ряд заплянованих докторських тез, бо ми досі не маємо її індексів. Тому нам треба найняти людей і в століття, чи за два роки, закінчити цей індекс та подарувати його українській спільноті. Пишім про нього вже сьогодні, почнім над ним працю. а тоді, кажу вам, що навіть найбільші інтелектуали, які критично дивляться на нас, сприймуть це з ентузіязмом. Про це вже була думка раніше, отже я не відкрив вперше цієї справи. Таких кілька культурних фактів, які навіть не будуть надто коштовними, поставлять нас на чоло українського світу і приєднають нам ту культурну верству, яка має свою велику вагу. Мені здається, що Союзові треба націлюватися на великі речі. Уявіть собі тільки, нехай то будуть тільки 3-4 докторські стипендії для докторантів, які під руками славістів, чи україністів, професорів першорядних університетів напишуть за два роки докторську тезу про історію американської України, про її фінанси, про фінансові ресурси, та про її культуру, яка збагатила американську. уявіть собі, що вони напишуть дійсну наукову працю. докторську працю про історію УНСоюзу. Нехай то буде і за п'ять років, що ми поставимо на полицю з нагоди 100-ліття нашого поселення п'ять докторських тез, провірених порядниме університетами та великими спеціялістами, які кожну докторську працю мусять зрецензувати, як не п'ять то три професори. Проголосім таке наше рішення сьогодні, чи завтра, або по наших нарадах на другий тиждень, а я ручу, що ми цим покажемо нашій спільноті, що ніяка інша організація, ніякий інший союз не може зайняти місця УНСоюзу. Ми призначені або маліти, або бути великими. Я глибоко переконаний, що ми маємо ресурси людські та економічні, щоб бути ще довго і на друге століття великими. Тим більше, що ми величезною союзовою родиною воюємо із Кремлем. чим ми сьогодні є великими конкурентами совєтського Києва. Ми не є тільки маленькою групою зарібкової еміграції. яка може собі робити, що захоче, ми нині зі „Свободою" тримаємо фронт проти совєтських загарбників України, проти совєтського Києва і Москви. Я пропонував би ще одне. Знову моя думка націлена на довші роки, а не на завтра. Ми повинні зробити засаду на довгі роки, що ми присвячуємо 5 чи 10% нашого заробітку на культурні і громадські цілі. Тоді ми, без сумніву, будемо знати, що маємо дати не $100 чи $200, але тих 5 чи 10% на таку нашу ціль. Кожна наша маленька кредитівка, почавши від Нюйоркської, дає більше як 10% на такі цілі. Як ми маємо бути великими, то призначім на такі цілі тих 5 чи 10%, чи то буде $5,000 чи $50,000. Тоді скличмо з представників головних наукових і культурних товариств дорадчу раду, яка мала б призначувати з цього фонду дотації там, де є головні потреби суспільности. Покажім в такий спосіб, що ми є великими перед українською громадою тут і перед цілою еміґрацією, не тільки в Америці. Може б ці наші наради це приготовили і на наступній нашій Конвенції за два роки представили до затвердження. Також ми повинні дати змогу видавництву „Свободи" продовжувати перервану тепер книжкову продукцію, про що вже тут говорилося. Є в нас свіжороджена, бо декілька років тому, друкарня Чайковського в Пассейку, яка нині бере за сторінку, друковану на модерних машинах по $19.50. Вона вже видрукувала десятки книжок, вона друкує всі ці реґіональні збірники і робить на тому гроші. Ми, маючи необмежений закладовий капітал, маючи модерні машини, повинні б мати окремий відділ від газети, зовсім з нею не зв'язаний, як цілком окремий департамент друкування книжок. На цьому ми рішуче заробимо, а крім цього відбудуємо добру славу, що „Батько Союз" був батьком передусім тому, що давав культурній нації книжку. Я пропонував би, пане редакторе Драган, щоб Ви за це боролися, а ми допоможемо Вам у тому. щоб збільшити редакторський склад, а між ними бодай одного модерного головного репортера. Всі великі газети живуть репортерами, які не сидять в бюрі, тільки їдуть в широкий світ. Вони відкрили цілу аферу у Вашингтоні, це був той надзвичайний репортер Квін. Якщо „Свобода" хоче дальше користати з того, що їй грамотні і неграмотні, професіоналісти і непрофесіоналісти пишуть про найбільші події та імпрези і вона те писане поміщує по місяцеві, чи по році, тоді залишім все без змін. Коли „Свобода" буде мати свого репортера, який піде на все, що заслуговує уваги і дасть з першої руки репортаж, то повага „Свободи" зросте і її служба дуже причиниться до росту нашої установи і нашої спільноти. Вибачте, що я вас всіх довше задержав. але це сталось тому, що я вже не буду мати більше слова.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: На цьому ми вичерпали дискутантів і тепер приходимо до відповідей. Першого попросимо до відповідей головного предсідника Йосипа Лисогора.

ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

Пан д-р Падох радить мати читальні, видавати книжки і так дальше. Все це робиться в іншій формі в дану пору, бо це робить УККА і його Шкільна Рада, яка має цілий ряд шкіл та інспекторів, а наш УНСоюз сильно підтримує УККА не тільки фінансово, але і практично апаратом наших секретарів, які співпрацюють з УККА. УККА має апарат, який є здібний цим зайнятися. Раніше робили це наші піонери, які писали різні книжки, включно з книжками про ворожби, бо колись не було нікого іншого, щоб це робив. А тепер УНСоюз не повинен іти в компетицію з науковими установами як на приклад НТШ чи УВАН, або Гарвард та інші наукові інституції. Всі вони у ділянці видавання книжок і поважних наукових праць є більше компетентними від нас. Може, коли б ми мали чудову редакцію із 20 редакторами, ми були б всилі таке щось робити, але і тоді ми не повинні б виконувати наукової праці, коли маємо відповідні наукові установи. Високі наукові установи мають сотні людей, які є спеціялістами цих справ. Вони завжди можуть виконати ці праці краще, як мала група наших редакторів. Коли ми говоримо про дім старших членів, або допомогу старшим, то прошу поглянути на наш будинок, якого ми є спонзором. В ньому є понад 40 родин українців, а серед них і такі, які дістають допомогу — субсидії від уряду. Цей бубинок не коштує нас ніодного цента, а наші люди в цій системі користають з допомоги держави. От на приклад одна вдова дістає на помешкання $66 місячно, а друга $91, а дальше ще дістають інші: 93, 94, 84, 90, 80, 79, 69, 104, 84 і 87. Все це люди українці або словяни, яких я відчитав вам зі списка мешканців нашого будинку. Всі вони на пенсії і вони плятять самі за ці помешкання не більше як 25% своїх приходів. А мають гарні помешкання в цій будові, яка має вінду, огрівання, охолоджування, газ, електрику і всі вигоди, без додаткових коштів поза чиншом. Таку працю для наших людей, в тому і старших віком, робить УНСоюз багато краще і в кориснішій формі, як може й наші піонери передбачували. Я не хочу сказати, що ситуація є вже ідеальна, бо вона може бути кращою. Щодо допомоги молодечим організаціям, про що говорив інженер Куропась, що ми повинні мати молодечу організацію, як колись, то це напевно мало б вартість, коли б нам вдалося її зорганізувати. Ми мали колись Лігу Української Молоді Північної Америки, яка притягнула була в свої ряди багато молоді, щоб вдержати її при українській громаді. Тепер ми маємо цілий ряд молодечих організацій, починаючи від Пласту і СУМА та інших. Тому й заходить питання. чи маємо ми з ними конкурувати, засновуючи свою молодечу організацію, коли ці молодечі організації так добре працюють. Ми кажемо, що ми є організацією, яка в своїх рядах має всіх українців, молодих і старших. Нам краще дальше вести наш Союз, як такий, що всіх об'єднує і нам було б тяжко заснувати і вести таку молодечу організацію, до якої мали б належати всі члени існуючих вже молодечих організацій. Для такої праці для молоді також треба спеціялістів, яких мають ці молодечі організації, так що не було б корисним починати щось нового. Про рекомендації чи резолюції Комісії Старших Членів ми думали, що вона сама буде старатися їх виконувати, коли поробила такі рішення. Ми не думали, що ця Комісія буде кидати ці свої рішення Екзекутиві до виконання, бо Екзекутива і без того вже дуже зайнята важливими працями. Ми ввели почесне членство Головного Уряду для тих наших заслужених діячів - урядовців і коли 3 чи 4 роки тому постала ця Комісія, ми хотіли цим дати їм нагоду виконати певну союзову працю, використовуючи їхнє знання та досвід. На жаль, вони тільки винесли резолюції і кажуть нам — виконуйте! Коли я вже говорив вам про будинок мешканевий, то треба тут вияснити. як дійшло до нашого спонзорства над цим будинком. Ми маємо власність на 60% цього будинку, хоч ми не видали на нього жадних грошей. Ми маємо цей будинок, щоб допомагати нашим людям, і ми. тобто я, пані Дячук і пан Сохан стараємося затруднити там більшість українців на праці. Маємо там українця адміністратором, також суперінтендант це українець і працюють там ще українці механік („мейнтененс") та робітник. Значить, ми маємо установу, яку ведуть українці та її контролюють та мають з нього користь українці, які там мешкають та які там працюють. Про пропозицію створити з нашого старого будинку музей мушу сказати, що нас тепер зобов'язує резолюція попередніх наших нарад, щоб цей будинок продати за $250,000. Ми хочемо дістати стільки за цей будинок, але зацікавлена закупом цього будинку фірма „Колгейт" тепер відтягнула свою пропозицію купна. Тепер ця фірма поробила старання загородити свої посілости в цій околиці, бо має труднощі пильнувати її. Отже тепер ми не знаємо ще. чи буде ця фірма зацікавлена нашим старим будинком. Щодо музею, то спершу треба б поладнати справу податків, чи ми могли б бути звільнені від них, а дальше треба мати на увазі, що ми мали б дальше великі кошти з вдержуванням цього будинку, як огрівання, чи охолоджування і сторожування будинку, бо в цій околиці є великий рух і треба б будинку таки пильнувати. Якщо там мав би бути музей, то великі кошти були б зв'язані з його удержанням, не менше, як $60,000 на рік. В новому нашому будинку, як ви знаєте, ми маємо три поверхи і нам потрібно може не більше, як дві третини одного поверху на такий музей, як би ми фактично хотіли його там мати. Отже нам не потрібно місця на такий музей, бо ми його маємо в новому будинку, але нам була б бпотрібна окрема організація — установа, як би ми мали вести нормальну працю музею. Ми вже маємо призначене місце і то просторе в новому будинку на архіви і музей. Ми зможемо їх там влаштувати, коли вже до цього прийде. бо в нашому будинку ми маємо огрівання та охолоджування, маємо світло та маємо людей, які працюють там на місці. Цей новий будинок є в гарнішому місці і в ньому було б багато приємніше влаштувати музей. Майже на самому початку д-р Футей почав і ми, на жаль, майже посварилися, на тему того, що я деяких хвалю, а на других нарікаю. Цю справу поставлено неправильно. Мій звіт так уложений, що я аналізую працю так, як я вважаю, чи її оцінюю. Я вважаю, що моя аналіза є правильною, і я думаю, що це поважна справа та що ви не можете казати, що воно не так є, як я кажу, тільки повинні прийняти цю аналізу по доброму, чи то є критика, чи признання. Це не є правильно. коли ви тільки опонуєте, а не представляєте фактів, що воно може є інакше. Про це може сказати вам теж адвокат, що так легко не можна вам ставити цієї справи. Те питання, чи я хвалю, чи не хвалю, є ясне, бо цілий час в нашій дискусії видвигаєте всі одну справу, а саме те, що наша організація паде в числі членів, та що віз наш їде вдолину. Ясна річ, що коли ми тратимо членів, то першу відповідальність за це кладемо на Організаційний Відділ. Я за це і критикував цей Відділ, що щось нам іде там зле і що ми не працюємо там, як треба. Справу прапору порушувано не перший раз, бо про це вже питали мене в минулому році. Перший рік, як тільки ми перенеслися, то ми мали проблеми. Але, як ми посвячували будинок, то ми мали прапор і все, так . що кожний знав, хто є власником будинку. Справа ідентифікації не була устійнена, але всі знали, що це є „Український Будинок" (Юкрейнієн Білдінґ), або Ю еН Ей Пляза. Коли ми мали до винайму ще 8 поверхів тому рік, то ми найбільше журилися, як дістати льокаторів. Тоді приходили до нас представники фірм, які хотіли винайняти приміщення, та питали, як цей будинок називається. Як ми їм казали Юкрейнієн Білдінґ, то деякі казали нам змінити назву, бо їм ця назва не підходила. Ми тоді задумались над тим, що можемо через назву втратити неодного доброго льокатора і тому почали називати будинок Ю еН Ей Пляза, вживаючи букв УНСоюзу в англійській мові. Потім прийшло це зацікавлення будинком з Ню Йорку і ми частіше почали називати наш будинок знову Юкрейнієн Білдінґ, або Юкрейнієн Нешенел Ессосієйшен Білдінґ. Відносно прапора, то ми хотіли поставити його на верху будинку, а не при дверях, тому й не робили місця на прапори в стіні з переду. Тепер виходить, що через інсталяції фірми з 15-го поверху, яка має подібну до радарової комунікації з Ню Йорком на нашому даху, прийшлося нам ставити прапор в будинку при вході. На другий рік, як будемо мати стояки на прапори, то поставимо їх на вулиці перед будинком. Але ці закиди, що ми стидаємось повісити наш прапор, то велика помилка. Таке закинув нам тут інженер Куропась у такій формі. Ве можете піти спитати, що є з прапором. Ви часто буваєте в державному будинку і можете запитати, як і де виставляють при вході прапор. Тут так само були згадки про те, що ми зачасто маємо наші знимки у „Свободі". Коли приїздять до нас гості з Европи, чо інших частин світу, і просять нас зробити з ними знимки, то я не можу їх відмовити, коли хочуть мати спільну знимку у „Свободі", чи то із членами нашого Екзекутивного Комітету, чи з головним предсідником. Це є мій обов'язок супроти гостей і я їм цього не можу відмовити. Я не стаю сам до знимки. Ми мусимо вдоволити гостей і тому робимо з ними спільну знимку для поміщення у „Свободі". Відносно організування членів, то я їх теж записую, але не хочу сам собі робити слави, тому й віддаю їх секретареві Відділу. Я волію так поступати, як на себе самого записувати, хоч і сам ходжу та стукаю до таких кандидатів у члени в двері, щоб записати їх в члени. Те, що я вимагаю від других, робив теж і сам, тільки що передаю таких членів секретарям Відділів. Про те, що говорив проф. Шмаґала, я не буду коментувати. Пані Гарас мені закидує, чому я нарікаю на секретарів? Я мушу це робити, бо секретарі є нашим головним апаратом організування членів. Я не проти тих, які працюють та організують членів. Такі активні секретарі це мої найкращі приятелі. Таким чином найліпшим приятелем є теж пані Гарас, бо вона організує багато членів. Кожний, хто організує членів, є моїм приятелем. Я не любив пана Одежинського, коли він перестав був організувати членів, але тепер він є моїм найближчим приятелем. бо він працює і має успіхи в організуванні членів. Таким приятелем може бути і прикра людина, але, коли вона приєднує членів, то я з нею в приязні. Ось пан Кіґічак з Клівленду є моїм найбільшим приятелем. Але я не можу терпіти секретарів, які нічого не роблять рік за роком. Як би я був головним організатором, я пішов би від хати до хати і до кожного члена в такому Відділі, представив їм цю справу та просив їх, щоб вони якось збудили до праці їхнього секретаря. Я думаю, що ми втікаємо від того. Секретарі втікають від організаційної праці, бо вона не така легка. Наші організатори також втікають, коли попробують і побачуть, що їм не так легко приєднувати нових членів. Деякі секретарі є такі, що з ними вже не можна нічого зробити, але ми маємо 370 секретарів, на яких ще можна натискати і тоді ще з ними можна щось зробити. Якщо кожний Відділ із тих 350 приєднав би кожного місяця одного члена, тоді ми мали б за рік 4,200 членів і не було б організаційної проблеми. Це не є ніякий героїзм, не треба перевертати гір, це проста справа приєдунвати членів. Секретаря, який дає нам 25 чи 50 членів на рік, вже не треба тиснути. ані підганяти. Але в нас не мусить бути так, що кожний сидить на лаврах і каже, що вже не можна нічого більше зробити, бо статут не дозволяє нам натискати на секретарів. Ми мусимо ставитися так до секретарів, щоб вони відчули, що ми робимо різницю між тими, які приєднують членів, а тими, що того не роблять. Ці, які не організують членів, мусять відчути в нашому відношенні до них, що організаційна праця це теж їхній обов'язок. Я не можу ставитися однаково до тих, які не працюють, як і до тих, які працюють. Вони мусять знати, як ми про них думаємо. Коли б ми їм казали, що все добре. навіть коли вони не приєднують членів, бо ми, мовляв, братська організація, то все дуже скоро пропало б. Я погоджуюся з паном Дідюком, що ми маємо проблему. Ми погоджуємося теж з ним, що ми повинні шукати нових метод праці, що і він, і я пропонував. Ми згідні з ним і в тому і будемо з ним разом працювати. Про те, чи сенатор Юзик приїде, можу сказати, що так, хіба що він не зміг би поладнати справ, як говорив. Я говорив зі сенатором Юзиком в суботу і він мені казав, що він не знає напевно, коли зможе приїхати. Але він теж сказав, що буде плянувати приїхати. Він вже не має вільних днів в сенаті. який засідає чотири дні в тижні, тобто від понеділка до четверга. Він думає, що зможе вирватися в четвер по полудні та приїде до Олбані, чи до Ню Йорку, або Нюарку, а звідтам мав би його хтось сюди привезти. Він так плянує. Вчора, як я з ним говорив, зайшла нова проблема: вони там мають европейську комісію і він має зустрінутись з її членами в четвер. Ця комісія зв'язана з НАТО і сенатор не знає, як довго буде тривати це засідання і чи він зможе взагалі до нас вибратись. Він казав, що ще нині мені потелефонує. Сенатор заявив був у листі до головного секретаря, що він не приїде, доки не не будуть поладнані деякі канадські справи. Я сказав йому тепефонічно, що власне це наше засідання є на те, щоб поладнати, чи вияснити такі справи. Ми можемо в деяких питаннях годитися, або не годитися, бо це різниця поглядів, але це напевно можна тут поладнати. Я хочу вірити, що сенатор Юзик приїде, щоб ці справи самому тут представити. Журить мене, що він не прислав звіту. але може він привезе його зі собою, хоч казав мені, що був дуже зайнятий і не міг скоріше виготовити свого звіту. Але, якщо він не приїде, і ми тут не будемо мати його звіту, то я не знаю, що ми будемо в такому випадку робити, хіба зазначити в протоколі, що він не виконав свого обов'язку — не прислав звіту. Інженер Дорошенко нічого не додавав до свого звіту. Я тепер реферую тільки те, що хтось додавав до своїх звітів Інженер Кальба спізнився зі звітом, але ми прийняли до відома його вияснення - оправдання, бо мав у себе святкування 200-ліття. Він знову порушив справу, що організування членів ішло багато краще на Заході, коли він їздив до цих стейтів. Минулого року я вже реферував цю справу та вияснив, що кошти такої поїздки досить високі і ми не можемо дозволяти на видатки в такій формі. Ми не маємо нічого проти поїздки, але будемо готові попробувати, коли будуть кращі вигляди на успіх. Він ставить закид, що річне засідання робить пляни, але їх потім не виконують. Ми знаємо, що воно так не є. Мусимо мати більше доброї волі та братської любови, щоб мати відсилення Союзу. казав інж. Кальба і я з цим вповні погоджуюся, але братська любов повинна бути базована на праці і посвяті. Пан Джула порушив справу спізнень звітів. Так воно, на жаль, є, що кожного року наші урядовці більше спізняються зі звітами, помимо того, що головний секретар просить їх, пригадує їм, але якось не можна з ними цієї справи наладнати. Треба було б, щоб ми мали ще одну резолюцію, щоб кожний присилав звіти до Головної Канцелярії на час. Пан Іванців згадав про потребу нових методів праці і ми це будемо робити. Д-р Флис звернув увагу, що дуже важним є працювати в громаді і ми стараємося так працювати. Мґр Винник запитав про Гемилтон організацію. Вона скуповувала морґеджі, позичала гроші і мала свій капітал. Тому 6 років вона позичила гроші в банках, щоб інвестувати їх в будові мешкальних будинків і в цій ділянці вона дуже добре просперувала. Стаки були корисні, вони виплачували великі відсотки і мали обов'язково виплатити 95% свого приходу. Вона не платила від них податків, завдяки спеціяльним законам, і тому така форма інвестиції була добра і популярна. Всі банки цю інвестицію реклямувати і спочатку вона давала 7 і пів до 8%, дійшла була до 10%. Коли прийшла депресія, то вона давала чимраз менші відсотки, а тепер вже зовсім нічого не дає. бо ці гроші зв'язані із цілим рядом будов, які не є закінчені, та зі землею, якої тепер ніхто не купує. Ця Гемилтон організація не має тепер зарібку і їй дуже зле іде підприємство, так що вона має клопоти у своїй загальній фінансовій ситуації. Ми впали жертвою в тій формі, що нам цю інвестицію дуже рекомендували ще коли касиром був бл. п. Петро Пуцило та вів цю справу. Я думав, що головна касирка подасть вам деталі цієї справи, щоб ви знали, як ми стоїмо з цією інвестицією. Я не знаю всіх подробиць точно, бо вони зміняються з місяця на місяць. Коли ми провіряли цю компанію, ми були захоплені цією групою людей та статутом, згідно з якими вони вели цю організацію. Тоді ми інвестували там $400,000, а вже дістали відсотків на суму $80,000, отже це вже не є $400,000, але менша сума. З цієї інвестиції була б втрата, коли б ми тепер її продали. Але за два-три роки ситуація поправиться, хоч вже сумніваюся. чи ми отримаємо назад всі наші гроші. Головний контролер о. Ващук реферував нам справи „Свободи" і він має рацію, коли стверджує, що ми докладаємо до „Свободи" по $170,000. Він також має рацію, що наші редактори повинні бути більше активні в терені та брати більшу участь у громадських імпрезах. Вони не належать до громадських організацій і не є зв'язані з громадою. Дуже важне і те, щоб ми мали вплив на американські газети, знайомили їх з нашою справою. Ми маємо можливість і маємо таких людей, які могли б знайомити американський світ, так науковий, як і політичний про українські справи. Головний контролер д-р Скальчук подав у своєму додатку до звіту концепції секретарів та організаторів. Він зазначив, що секретарі можуть виконувати краще ту працю, що її ми потребуємо, і, коли ми змінимо наше поступування — відношення до них. то можемо мати ліпші успіхи. Голова Контрольної Комісії мґр Геврик подав тут різні числа резолюцій. Я просив би, щоб він подав не самі числа, але також вияснив їх, бо тільки тоді ми могли б провірити. Головний радний д-р Футей ставив тут запитання і протестував за капелю бандуристів. Це справа їх виступу у Вашингтоні. Це справа УККА. Головний радний інж. Дорошенко запитував про контракт будови нашої будівлі. Первісний плян був на кошт $9,610,000. Але ми ввели певні зміни і додатки, а крім того мали труднощі із усуненням скали. Боргові зобов'язання закуповують в нас члени в більшій кількости, коли приходить час, що вони вже дістали за свої ощадности відсотки, як з кінцем червня, і тоді в перших днях липня вони купують в нас боргові зобов'язання. Ми є за тим, щоб наші члени позичали свої гроші та діставали добрі відсотки від нас. Ми є за тим, щоб мати постійних та обласних організаторів, але їм ставимо вимоги, скільки мають вони працювати та які мати успіхи. Ми не кажемо, що вони самі мусять організувати членів, але вони мусять подбати про таких союзовців, які на їх території збільшили б числа приєднаних членів і цим оправдали затруднення для їх терену організатора з платнею. Коли ми бачимо, що в даному терені з приходом організатора нічого не змінилося на краще, коли ми чекаємо на ці успіхи 6. а то і 9 місяців, тоді ми вже дальше не можемо платити такому організаторові платні, коли його праця на цьому терені не приносять збільшення числа приєднаних членів. Ми не можемо довго держати такого організатора, до якого мусимо докладати гроші та ним заниматися, бо такий організатор нам не оплачується. Також не може організатор іти допомагати секретареві, який вже на цьому пості 20 років, вести Відділові книжки. Бо ми знаємо. що деякі секретарі не ведуть справ по Відділах фахово, але вони збирають вкладки і з нами розраховуються та поладнують справи членів. Тому ми не можемо позволити собі на те, щоб організатор ще ними опікувався. Ми не можемо позволити собі витрачати багато грошей на такі справи, коли члени нам не прибувають, коли власне маємо чимраз менше членів. Ми власне маємо проблему з організаторами, що вони зараз після їх прийняття хочуть робити адміністраційну роботу, замість дбати про приєднування нових членів. Скажім собі одверто, що ми це мусимо поправити. Бо ми забагато робимо адміністраційної роботи в Організаційному Відділі в Головній Канцелярії. Я вже говорив з головним організатором декілька разів і це є в протоколах наших засідань, що листування має свою вартість. Але, коли воно іде до таких, що не дали і не дають ніодного члена, то таке листування змарноване, бо воно нам нічого не дає. Не можна писати таких самих листів до тих, які дають по 10 чи 25 членів, як і до тих, що нічого не дають. Загальні фрази не мають великої вартости, тому краще писати листи індивідуальні, а не обіжні. Ми мусимо такий стан змінити. Мені кажуть: „Я маю 450 Відділів. Якщо я маю такі індивідуальні листи писати, то я мушу мати помічника". А тепер тяжко найти помічника. Нам треба організувати нові Відділи, які зразу можуть мати тільки по 25 членів, а потім буде їх більше. Ми можемо говорити про радикальні зміни, але їх ми зможемо ввести хіба тільки на Конвенції. Я припускаю, що наступна Конвенція поробить такі зміни, але не всі, бо ми мусимо поступати крок за кроком, а не робити вже зразу. Але треба поступово вводити зміни, бо, коли будемо робити все те саме, не будемо шукати нових доріг, то не будемо мати успіхів. Тут згадали. що Культурна Комісія була похована без музики. А наш пан інж. Куропась пропонує, щоб вона була похована з молитвою. Культурна Комісія існує вже довгі роки. Вона вела в початках дуже важливу працю. Ми видавали Енциклопедію, вели курси на „Союзівці", та й багато інших праць вели під фірмою Культурної Комісії.

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Література в забарвленні „єдиної родини”

„Марксистсько - ленінське вчення про людину і герой літератури соціялістичного реалізму”, „Література і соціяльно - психологічні аспекти радянського способу життя”, „Людина і суспільство в сучасних літературах Европи”, „Виховний потенціял ліричної поезії”, „Чуття єдиної родини — зміст нашого життя, патос радянської літератури”, „Гуманістична програма XXV з'їзду КПСС — джерело натхнення радянської літератури”, — такі то „кольоритні і змістові” доповіді відбулися на науково-теоритичній конференції, яку влаштували Спілка Письменників України спільно з Інститутом АН УССР ім. Т. Г. Шевченка, — інформує київська „Літературна Україна”.

Загальні Збори УНДому в Ню Гейвені

Ню Гейвен (Л. Г.) — У неділю, 6-го лютого ц. р. відбулися Загальні Збори Українського Народного Дому в Ню Гейвені. Зборами провадила президія: д-р Михайло Снігурович предсідник, Степан Фіголь — секретар. По вислуханні звітів голови і членів уступаючої Управи і по короткій дискусії над звітами, уділено абсолюторію уступаючій Управі і обрано нову в такім складі: Олесь Гладкий — голова, Павло Черепаха заступник голови, мгр Богдан Данко секретар, Василь Галкевич скарбник, Дмитро Малик — книговод, Василь Долішний — перметій, Осип Червак — організаційний референт, Богдан Антонишин — імпрезовий референт, Федір Боднарчук фінансовий референт, Люба Гіна — пресова референтка, Федір Жабський — господарський референт, Михайло Пушкар і Степан Фіголь — члени Управи. Контрольна комісія: проф. Іван Телюк, Григорій Гіна, Володимир Береза, Роман Романюк і Роман Попель. Голова Будівельної комісії Українського Народного Дому — Корнель Краховецький. У звітному році виявлено дальший ріст майна і членства. Д-р Снігурович і уступаючий голова — Богдан Антонишин, побажали новообраній Управі успішної праці.

Аллентавн і околиця!

В неділю, 13 березня 1977 р., год. 3 по пол.
в залі Української Католицької Церкви
при 1357 Нюпорт Аве., НОРТГЕМПТОН, Па.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
Аллентавну і околиці

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати Відділів таких місцевостей:

Аллентавн — 147 і 151; Нортгемптон — 44 і 318; Бетлегем — 47 і 288; Істон — 137 і 438; Бат — 95; Ормрод — 124; Палмертом —369 і Редінг — 48.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття;
2. Відчитання протоколу з попередніх зборів;
3. Вибір Президії для переведення Зборів;
4. Звіти урядників Окружного Комітету і Контрольної Комісії на 1977 рік;
5. Дискусія над звітами;
6. Уділення вотуму довір'я Управі;
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
8. Доповідь головного організатора СТЕПАНА ГАВРИША;
9. Затвердження пляну праці на 1977 рік;
10. Внески та ухвали.

У Зборах візьмуть участь:
СТЕПАН ГАВРИШ, *головний організатор УНС*
АННА ГАРАС, *головна радна УНС*
По Зборах відбудеться СПІЛЬНА ПЕРЕКУСКА.
ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Михайло Колодруб, *почесний голова* — Анна Гарас, *голова*
Дмитро Мушастий, *касир*
Стефан Муха, *секретар* — Стефан Колодруб, *секретар*

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ
в Ню Гейвен, Конн.
повідомляє, що
в неділю, 13-го березня 1977 року
о год 2:30 по пол., в залі
Українського Народного Дому
при 500 Галлет вул. БРІДЖПОРТ, Конн.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

1. Відкриття і вибір Президії;
2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів;
3. Звіти Управи і Контрольної Комісії;
4. Дискусія над звітами;
5. Уділення абсолюторії уступаючій Управі;
6. Вибір нової Управи і Контрольної Комісії;
7. Доповідь пані МАРІЇ ДУШНИК, заступниці гол. предсідника;
8. Запити до представника УНСоюзу;
9. Затвердження пляну праці на 1977 рік;
10. Внески і запити.

У зборах обов'язково повинні взяти участь члени Окружної Управи, Урядовці і Конвенційні Делегати наступних Відділів:

12, 23, 52, 54, 59, 67, 68, 84, 101, 138, 207, 253, 254, 277, 350, 370, 387, 390, 414.

У Зборах візьме участь
п-ні МАРІЯ ДУШНИК, *заступниця гол. предсідника УНС*

ОКРУЖНУ УПРАВУ:
проф. Іван Телюк, почесний голова — д-р Михайло Снігурович, голова
Тарас Сливінський, секретар — Василь Добчанський, касир

МОСКВА БОЇТЬСЯ...

(Продовження зі стор. 1-ої)

членство ще не оформлене, для того потрібна згода всіх членів групи. Після арештів також значно поширився круг симпатиків та помічників, які рекрутуються навіть з впливових московських кіл населення.

Запит: Чи існують і в Києві після арештів М. Руденка та О. Тихого дальші можливості праці?

Л. Алєксєєва: Положення в Україні мені менше відомі ніж в Росії. Я знаю однак, що після арештів Київська Група видала три меморандуми і один документ, в якому висвітлюється нинішня ситуація в Україні. Ці документи вже вислані за кордон.

Запит: Які на Вашу думку причини високого проценту політичних в'язнів з України в таборах та тюрмах? Українці становлять там подекуди більше як 50%, тоді коли в порівнянні з населенням Совєтського Союзу їх ледве 1/5 частина.

Л. Алєксєєва: Вам напевно відомий 12 документ Московської Гельсінкської Групи. Він займається особливою ситуацією українців. В Україні ситуація куди важча ніж в Росії чи в балтійських країнах. Тоді, коли в Москві пасивних дисидентів звичайно лишають в спокої і не звільняють з праці, то в Україні переслідують і пасивних. Моя особиста думка та, що власті мають страх перед національним відродженням України, перед проголошенням її відділення від Совєтського Союзу. В ніякій іншій республіці немає такого гніту влаастей і КҐБ як саме в Україні. Ми в Москві почали говорити, що там панують „ідіамінівські” відносини. Люди залякані й стероризовані. Тому то створення Групи Гельсінки в Україні це особливий акт мужности, що ми й підкреслили в 12 документі.

Запит: Що Ви можете нам розказати про дальші Гельсінкські Групи, які створилися на Кавказі та в Прибалтиці?

Л. Алєксєєва: На Кавказі створилася група 14 січня 1977 р., до неї входять 5 осіб. На жаль, мені мало відомо про їх діяльність. В Прибалтиці група створилася ще 26 лютого 1977 р. і до неї входять 5 осіб. Ця група видала досі 2 документи, що стосуються положення двох католицьких єпископів, що незаконно відбувають заслання, дальше вони займаються найновішим положенням Католицької Церкви, головно статусом Католицької Церкви в Литві.

Всі ці групи співпрацюють тісно з Московською Групою, інформують Московську Групу і Захід про труси, арешти і позасудові переслідування. У дуже загрозливому положенні литовець Віктор П'яткус. Це літературознавець, що зібрав колосальний біографічний матеріял про литовських письменників та католицьких діячів. Довкола нього гуртується литовська молодь. Ця литовська молодь очевидно під постійним наглядом поліції та КҐБ. Їх переслухують, випитують про П'яткуса. Недавно, 16 лютого 1977 р., двох знайомих П'яткуса КҐБ примусило підписати фальшиві зізнання, мовляв П'яткус їм винен велику суму грошей. Один знайомий, не зважаючи на тиск КҐБ, відмовився, інший підписав таке фальшиве зізнання на 1,600 рублів. На підставі цього фальшивого зізнання мають П'яткуса тепер судити за кримінальною статтею. Сам П'яткус вже відбув два арешти від 1947-53 та від 1957-65 рр.

Запит: На Заході стало відомо, що М. Ланду оскаржують, що вона підпалили своє мешкання. Чи це переслідування відомої діячки, що підписала стільки заяв на оборону політичних в'язнів, на Вашу думку дальша спроба розбити Групу та довести її членів до ізоляції?

Л. Алєксєєва: Безперечно. Переслідування М. Ланди це тільки одне звено в безперервному ланцюгу спроб унеможливити діяльність групи. Історія пожару, що стався в мешканні Ланди, саме в день виїзду родини Буковських з Москви, дуже промовиста. Тут ішлося органам про дві речі, поперше знищити велетенський архів про політичних в'язнів, що вона його зберігала і далі комплетувала, подруге пришити їй якусь кримінальну справу, мовляв вона сама з недбальства підпалила мешкання і наробила державі великої шкоди. А як виходить з її розповіді, то речі в її кімнаті були спрепаровані якоюсь запальною речовиною, вся кімната вигоріла в дуже скорому часі, а викликана якимсь загадковим чоловіком пожарна сторожа прибула з великим запізненням і наробила сама водою великої шкоди в мешканнях дому, за що тягнуть до відповідальности саму Ланду.

Запит: Чи публікація на Заході в газетах, журналах і книжках в оригіналі та в чужих мовах листів, заяв та документів Гельсінкських Груп, окремих людей, головно в'язнів приносять авторам цих текстів якісь додаткові репресії? Чи доцільне їхнє широке розповсюдження?

Л. Алєксєєва: Бували случаї, і вони повторюються і тепер, що в тюрмах і таборах карали за публікації карцером. Але всі, що пишуть і випускають самвидавні документи, здають собі справу, що вони тягнуть репресії за собою. Помимо того вони пишуть ці заяви та листи далі. Репресії не сміють припинити публікаційну діяльність. Для автора публікація листа чи документу важливіша за покарання. Створилася при тому парадоксальна ситуція, що розголос у світі дає певну охорону, чим більше автор відомий, тим менше його карають, так що кожен автор намагається стати відомим, бо це дає йому певну охорону перед репресіями. Кожен в'язень, кожен дисидент свідомий цього риску. З другого боку, публікація якогось документу це своєрідна охорона для даної особи, що її підписала. Очевидно, що треба обережно обходитися з документами якогось ще невідомого автора. Але ми спостерігаємо надзвичайну відвагу і бажання себевияву навіть у людей, що ніколи перед ув'язненням не писали й не займалися публіцистикою.

Запит: Чи це припадок, що деякі в'язні після відбуття кари в таборах попадають на заслання аж в глиб Сибіру? Має це заслання у віддалені райони, далеко від публічної опінії і московської групи дисидентів, які опікуються цими жертвами режиму, якусь ціль? Там же адміністрація може з засланцями робити що хоче.

Л. Алєксєєва: Росія має дуже багато глухих місцевостей для заслання. Там можна продовжувати репресії, адміністрація має там всю владу в руках. Можу Вам нанести один приклад: український політичний в'язень Василик, якого вислали в якусь сибірську глуш, дістав дуже прикрого наглядача. Він не стерпів його постійних шиканів і побився з ним. Точний перебіг справи ми, на жаль, не могли вияснити. Але на донос наглядача його судили наново й він дістав додаткових півтора року табору. Заслання має за ціль дальше ізолювати бувшого в'язня, виключити його з активного громадського життя. Місцевості, куди посилають в'язнів в заслання, мають звичайно дуже шкідливий клімат, там їх жде важка фізична робота, погане харчування, примітивні побутові умовини тощо. Людина там під постійним надзором, листи цензуруються, відвідини так само перевіряються.

(Закінчення буде)

Боффало і околиця!

В неділю, 20 березня 1977 року
о год. 2:30 по пол.
в УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОМУ ГОРОЖАНСЬКОМУ ЦЕНТРІ
205 Мілітари Ровд, БОФФАЛО, Н. Й.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС
в Боффало, Н. Й.

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делегати наступних Відділів:
40, 87, 127, 149, 299, 304, 351, 360 і 363.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Звіти з діяльности Окружної Управи;
2. Вибори Окружної Управи;
3. Доповіді;
4. Плян праці на 1977 рік.

У Зборах візьмуть участь:
МАРІЯ ДУШНИК, заступниця гол. предсідника УНС
ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ, обласний організатор

До участи в Зборах запрошені також члени УНСоюзу та ширше громадянство.

Роман Конотопський, голова
Марія Гаравус, касир — Іван Гаврилюк, секретар

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ
в Нюарку, Н. Дж.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ
— відбудуться —
в суботу, 12-го березня 1977 року
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 140 Проспект Аве., ІРВІНГТОН, Н. Дж.
Початок о год. 6-ій по пол.

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири і делеґати Конвенції наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 272, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490.

В ПРОГРАМІ ЗБОРІВ:

1. Відкриття і вибір президії зборів;
2. Відчитання протоколу попередніх Річних Зборів;
3. Звіти уступаючої Управи: голови, секретаря і касира;
4. Звіти Контрольної Комісії;
5. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі;
6. Доповідь пані мгр УЛЯНИ ДЯЧУК;
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
8. Обговорення пляну праці на 1977 рік;
9. Обговорення організаційної кампанії;
10. Внески, запити, закриття зборів.

В Зборах візьмуть участь:
МҐР УЛЯНА ДЯЧУК, *головний касир*
ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ, *обл. організатор*
ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Юліян Баранюк, *голова* — Д-р Леонард Луценко, *секретар*
Володимир Боярський, *касир* — Володимир Шпирка, *гол. Кон. Комісії*

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

за спокій і вічну радість душ померлих Меценатів Фонду Катедр Українознавства.

Впреп. о. декан Петро Огірко, Вельмидостойний Член ФКУ, відслужить п'ятнадцяту Заупокійну Святу Літургію в п'ятницю, 11-го березня 1977 року, о год. 8-ій ранком, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, Масс., за Бл. П.:

ЕВСТАХІЯ БЕХМЕТЮКА
МИХАЙЛА БУЧИНСЬКОГО
ТЕОДОРА ҐУРАЛЯ
САМУЇЛА ГУМІЛОВИЧА
ВОЛОДИМИРА ЮРКОВСЬКОГО
КОНСТАНТИНА ЛІЩИНСЬКОГО
ТИХОНА БІЛОУСА
ТЕОДОРА ҐЕЛЕМЕЯ
МАРІЮ ГОРБАНЬ
МИКОЛУ ЯРЕМКА
КАТЕРИНУ КАЛЬМУК
БОГДАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

Наступне Заупокійне Богослуження відправить о. декан Петро Огірко 13 травня 1977 року.

Впреп. о. монс. Петро Мельничук, духовний опікун і Меценат ФКУ відслужить двадцять першу Заупокійну Святу Літургію в неділю, 13-го березня 1977 року, о год. 10-ій ранком, в УКЦеркві св. Михаїла, в Балтіморі, Мд., за Бл. П.:

ДМИТРА ОНИЩАКА
ВОЛОДИМИРА ПРУЦА
ЮРІЯ САЛЮКА
АНТОНА СТЕЦУРУ
ВАСИЛЯ ТИМЧУКА
МИХАЙЛА ВІНТОНІВА
МИКОЛУ ПОЛІЩУКА
СОФІЮ РАСТАВЕЦЬКУ
БОГДАННУ САЛАБАН
МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО
ЯКОВА УДИЧА
ЙОСИФА ВОЛКА

і за ОКСАНУ КУЛИКІВСЬКУ

Наступне Заупокійне Богослуження відправить о. монс. Петро Мельничук 15 травня 1977 року.

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за покійних Меценатів ФКУ. Де б Ви не були, помоліться в часі відправ Заупокійних Богослужб, щоб поєднатись з нами в поході молитов за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Меценатам ФКУ.

Головна Екзекутива
Фонду Катедр Українознавства

Ділимося сумною вісткою з громадянством, з ближчою і дальшою Родиною, Приятелями і Знайомими тут у вільному світі і в Україні, що 22 листопада 1976 р. в Чікаго, після довгої важкої недуги серця, померла

Бл. п.

МАРІЯ АНТОНОВИЧ

з родини о. Богдана і Анни Охримовичів, урод. в селі Корчині Стрийської округи.

Покійна закінчила гімназію у Стрию, а університетські студії у Кракові. Належала до Пласту. В сьомій клясі повнила обов'язки курінної. Учителювала в гімназіях Р. Ш. у Самборі і у Львові (в Купецькій), у фаховій школі „Труд” (у Львові), у Холмській та Карефельдській таборовій гімназії біля Мюнхену в Західній Німеччині. У Львові сиділа у в'язниці, арештована польською владою за приналежність до ОУН.

По переїзді до ЗСА до Чікаго з підірваним здоров'ям працювала дома, а при цьому вела адміністрацію тижневика „Українське Життя” в перших трьох роках його існування, повних 11 літ була секретаркою суботньої Українознавчої школи Т-ва Української Учительської Громади та 15 літ адмініструвала ілюстрованим журналом для молоді і старших „Екраном”. Всі ці обов'язки виконувала зовсім безкорисно.

Похорон відбувся з каплиці Василя Музики і сина Богдана до Собору св. Володимира й Ольги на цвинтар о. Миколая.

ПОДЯКА

Цією дорогою родина Покійної складає щиру подяку Отцям Собору св. Володимира й Ольги: крил. о. П. Джулинському, о. митр. М. Бутринському, о. Л. Кусому, о. І. Кротцеві і о. д-р І. Тилявському за духову опіку в часі довгої затяжної недуги. За похоронні відправи о. мит. Бутринському, о. д-р І. Тилявському і о. І. Сиротинському, пароховi церкви св. Миколая в Торонті, хорові катедри св. Миколая „Славуті” та його дир. проф. Ю. Яримовичеві за прекрасний спів (панахида). Також дякує родина за виголошені зворушливі і теплі слова прощання о. мит. Бутринському, о. дек. І. Сиротинському, інж. П. Климові, п-ні С. Казанівській, п-ні Л. Самбірській і п-ні С. Кральці, а похоронному заведенні Музики за дбайливу обслугу у переведенні похорону.

Велика подяка належиться д-рові В. Бродичеві за повну посвяти, опіку і поміч для Покійної у часі перебування її у шпиталі і в дома, дир. цілоденної школи св. Миколая сестрі М. Юдиті за відвідини і молитви, сусідам п-ву Кущинським, Я. Гриневичам, Дудичам і Рідлям, паням С. Кобилецькій з мужем, проф. С. Чушаковій, М. Дубицькій, Л. Залуцькій, І. Горчинській, Саєвич, д-р П. Грициляковi, І. Городиській, О. Бурдяк, С. Іванець, С. Миськів, С. Галамай, Т. Лушпинському С. Москалюк, Д. Білик, І. проф. В. Дзулеві, проф. Пачовському, Ф. Юркову, С-ву Покрови Пресв. Богородиці, братаниці Н. Шуя, Редакції „Свободи”, керівникам радіомовлень парафії св. Володимира і Ольги, проф. В. Іващука, ООЧСУ і п-ва Самбірських, Левкові Казанівському і його співробітникам за подані інформації до українського щоденника „Свободи” і американської місцевої преси, і всім знайомим, що несли домовину: П. Олексюкові, Ю. Миськову, Левкові Казанівському, О. Охримовичеві та В. і Ю. Шуї.

Сердечна подяка всім, що поклали вінки і квіти біля домовини і пожертви на Служби Божі та передали і переслали поштою свої пожертви на Літературний Фонд ім. І. Франка в Чікаго замість квітів, виконуючи цим останню волю Покійної, а проф. Лукашевському за зроблення пам'яткових світлин з похоронних відправ. Імена всіх жертводавців будуть оголошені в найближчому часі в пресі.

Особливішу нашу подяку передаємо Патріярхові Йосифові за відправлення Служби Божої у вічному місті. У сороковий день смерти 31-го грудня відправлено Служби Божі в церкві св. Миколая в Торонті і в Гемонд, Індіяна, а дня 17-го січня 1977 р. відправлена Служба Божа у соборі св. Володимира й Ольги в Чікаго.

Висловлюємо також нашу подяку від Родини всім, що своїми відвідинами, телефонічними розмовами, своїм словом розради улегшували Покійній переносити її душевні і фізичні терпіння. А українській громаді за велику участь у похоронних відправах та відпровадженні Покійної на вічний спочинок і за вислови співчуття.

Про молитви за душу Покійної прохають:

АДАМ — муж
БОРИС — син
МАРТА СИРОТИНСЬКА з чоловіком і дітьми — сестра

Замість квітів на могилу

сл. п. Романа Купчинського

Активного Борця за Волю України в рядах Леґіону УСС і УГА на видання Його пісень зложили:

Богдан Бородайко, Ню Йорк .... 10.00 дол.

ВШ. Жертводавцям подяку складає:
В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА”
P.O. Box 507, Church Street Sta., New York, N.Y. 10008

Замість квітів на могилу нашого Незабутнього Друга

св. п. інж. Андрія Чапельського

складаємо 25.00 долярів на фонд будови церкви св. Юра в Ню Йорку.

Родині Покійного найщиріші співчуття.

Василь і Стефа ТАТЧИНИ

СКОБ

10 Курінь УПС „Чорноморці”

з великим жалем повідомляє Пластове Товариство і усю Українську Громаду, що Член нашого Куреня, Побратим Пластун, сеніор довір'я,

о. ЙОСИФ ЧАЙКОВСЬКИЙ

відійшов у Вічність 1-го березня 1977 р.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 5-го березня 1977 р. з церкви Непорочного Зачаття в Лос Анджелес, Каліфорнія.

Дружині, Донці, Синові та ВШановній Родині Покійного Побратима висловлюємо щире співчуття.

СКОБ!

Navigare necesse est — vivere non!

КУРІННА СТАРШИНА 10 КУРЕНЯ УПС „ЧОРНОМОРЦІ”

Нова багатонадійна професіоналістка

Надзвичайно відрадним явищем є те, що крім „традиційних професій, тобто права, медицини, інженерії, і т. п. ми щораз частіше читаємо про молодих градуантів і професіоналістів, які вибирають соб. нові професії, тобто професії, які ще донедавна були нам, українцям, здебільша незнані, або недоступні.

Маруся Шишка

Скільки ми втратили тому, що не мали своїх людей всюди там, де були представники наших сусідів, байдуже чи зі сходу, чи зі заходу, чи з самого серця нашої України? Скільки треба буде праці і зусиль, щоб наші втрати покрити, щоб всі фальшиві або неточні інформації про нас, про нашу історію, культуру, надбання, заступити правдивими, точними інформаціями? Відповідь на ці і подібні питання може бути лиш одна: не конечно, щоб ми точно знали, що сталося в минулому (хоч і добре було б зробити облік наших втрат та заподіяних нам кривд!), але! конечно, щоб ми всі використовували кожну нагоду тепер і в будучині, щоб ми мали кадри професіоналістів у всіх ділянках державного, суспільно-політичного, господарського, і т. д. життя, та щоб всюди, де заходить потреба нас презентували і про нас говорили свої таки люди. Р. вночасно є дуже важливим, щоб наші професіоналісти були справжніми знавцями своїх ділянок, бо тоді їх голос і висловлена опінія матимуть багато більшу питому варт'сть. Заступивши аматорів професіоналістами, нам здобування назад втрачених позицій прийдеться легше і ми зможемо побачити наші успіхи скоріше, на що вже зрештою маємо чимало прикладів.

У рядах наших молодих професіоналіст'в, які вибирають щораз то нові, мало — або й зовсім незнані професії, ми маємо ще одну молоду багатонадійну професіоналістку, Марусю А. Шишку, доню Чеслава і Степана Шишок.

Маруся Шишка народилася в Боффало, Н. Й., де й закінчила своюо освіту. Вона була ученицею Української Цілоденної Католицької Школи св. о. Николая в Боффало, Н. Й., опісля вчилася у Центральній середній школі в Чіктовага, Н. Й., яку скінчила надзвичайно успішно, одержуючи стипендію „Ріджектс скоршіп" стейту Ню Йорк, а вреш і — вгрудні 1975 р. одержала науковий ступінь бакалара Наук в Колегії стейтового університету в Боффало, Н. Й. Спеціяльність Марусі Шишки це: „Дітячні Науки і Відживлення". Нам не в доме, скільки ми маємо фахівців у цій ділянці: якщо вони і є, то їх небагато, тому вважаємо, що Марусі Шишці належиться признання з двох причин, а саме з нагоди здобуття університетськ о ї освіти та закінчення її науковим ступенем бакалара, та і з цієї причини, що вона вибрала ва-ливу і дуже потрібну професію, яку дотепер українська спільнота ціливнито занедбала.

Від вересня, 1976-го року, М. Шишка працює у своїй професії в Центрі для Недорозвинених Громадян, який має оф цийну назву „Віллоубрук — Девелопмент Сентер" на острові Статен Айленд в Ню Йорку. Праця надзвичайно відповідальна, а тим самим не легка. Маруся Шишка мусить бути точно поінформована про всі справи, які мають відношення до харчування, почавши від федеральних і стейтових законів та розпорядків, почерез всі нові адміністраційні розпорядки, наукові відкриття, лікарські приписи, і т. д., аж до особистих різних уподобань чи упереджень пацієнтів, на підставі того з якого, суспільного, расового, релігійного чи етнічного середовища вони походять. Ця відповідальність стає ще більше скомплікованою тому, що внаслідок різних судових розправ і розпоряджень (інституція, в якій панна Шишка працює знаходиться все ще під судовим наглядом федерального с у д у, внаслідок скарги групи громадян — батьків пацієнтів), кожному пацієнтові належиться гарантована Конституцією ЗСА індивідуальна опіка, і тому, що всі справи ключно зі справами зв'язаними з прохарчуванням мусили бути дуже точно вписані професійною особою, тобто в цьому випадку М. Шишкою, до офіційних акт'в, які кожний пацієнт має. Маруся Шишка є відповідальна за всі справи пов'язані з прохарчуванням, в чотирьох великих будинках, в яких перебуває понад 400 осіб, з яких майже 85 відсотків мають якесь фізичне недомагання або ушкодже н н я, внаслідок чого вони мусять бути під лікарською опікою, а більше ніж половина з них має два або більше недомагань (напр. каліка, до того сліпий!). Всі особи вимагають надзвичайної опіки, федеральні і стейтові закони та адміністраційні розпорядже н н я гарантують надзвичайну і особисту опіку, так що наша панна Маруся не може нарікати на брак зайнять.

Розмовляючи з нею про її праці, гсд не запримітити її повний посвяти запал, її відданість, а все те оперте на професійному розумінні своїх обов'язків і пов'язаних профес йного знання з гуманним розумінням потреб довірених її пацієнтів. Щоб поглибити своє знання, а також щоб могти ще більше виявити себе і як професіоналістку, Маруся продовжує свої студ ї в Нюйоркському університеті, де вона плянує осягнути науковий ступінь магістра.

Маруся Шишка ввесь час була і далі є активною учасницею суспільно-громадського життя, колись в Боффало, а тепер у Ню Йорку. Крім навчання в Школі Українознавс т в а при Відд лі УККА в Боффало, яку вона закінчила іспитом зрілости, Маруся була активною пластункою (старша пластунка - Вірла; абсольвентка Школи Булавних; виховниця новачок, і т. д.), активною членкою Студентської Громади, Екзекутиви Відділу УККА в Боффало, хору „Бурлаки" при Станиці 1-ої У Д. УНА в Боффало, і т.д. Вона, як і її батьки і брат Степан, тепер стипендіянт УНСоюзу, є активн и м и членами 213 Від. УНСоюзу. Крім участи в багатьох пластових таборах, Маруся знаходила час попрацювати, хоча це було радше доривочно. Влітї 1972 і 1973 рр. вона працювала на Союзівці. (На питання, чи пан Квас, в якій небудь спосіб вплинув на вибір професії, Маруся відповідає усміш кою... „Мовляв, догадайтеся самі"!). Тут в Ню Йорку Маруся Шишка є учителькою Курсів Українознавства для англомовних дітей, член'в української католицької парохії Пресвятої Тройці, парохом якої є загально шанований священик - патріот о. Ричард Брайда.

Знаючи Марусю майже від народження, знаючи її батьків — щирих українських патріотів, приходиться ствердити, що дотеперішні усп хи Марусі Шишки не є нічим в порівнянні з тим, що вона зробить у майбутньому. Вона, молода й повна енергії та посвяти, щойно переступила поріг і зробила перший крок на шляху до успіхів, нових обрїв, і великих д л, які принесуть їй, її батькам, і, без сумніву можна сказати, українській спільноті в цілому світі, не лише чималі користі, але й славу.

Атанас Т. Кобрин

В роковини смерти ред. П. Сагайдачного

У січні, місяці роковин Незалежности і Соборности України, і роковин смерти редактора П. Сагайдачного, відправлено величаву врочисту Службу Божу в храмі Матері Божої з Люрду в Ню Йорку, в парафії, у якій родина рекактора Сагайдачного прожила 18 років. У неділю, 23 січня о год. 10-ій ранку син редактора Сагайдачного виніс український жовтоблакитний прапор і поставив його при вівтарі поруч з американським прапором. Звернувшись до вірних він сказав: „Цей прапор — с прапором однієї з найбільших держав Европи — України. Але на Україні він маяти не може. Мій тато жив і віддав своє життя за волю України. Тож ця Служба Божа буде в пам'ять нашого Тата — за визволення України".

Згідно з інтенцією, Служба Божа почалася відспіванням українського національного гимну.

Відправляв Службу Божу о. Волш з Чину Ісусовців, довголітній професор Голі Крос коледжу.

Дочка і син редактора Сагайдачного читали зі Святого Письма. Музика під час Служби Божої була українська, - грала дружина ред. Сагайдачного.

У „Молитві Вірних" о. Волш закликав молитися за редактора Сагайдачного, за волю — України, за визволення поневоле н и х народів і передав ведення молитви синові Петра Сагайдачного. — Текст його молитви:

„Тому що в Україні український нарід не може прилюдно молитися, дозвольте, що моя молитва буде перше — символічно поукраїнськи:

Всемогутній Боже!

У ці друг. роковини смерти нашого Тата редактора Петра Сагайдачного, у ці 59-ті роковини Незалежности і 58-мі роковини Соборности України, що для неї наш Тато жив, що за неї наш Тато віддав своє життя — сповни його мрію: дай волю і долю Україні.

Дай, Господи, нам, його Родині, бути вірними і гідними його великі мети..

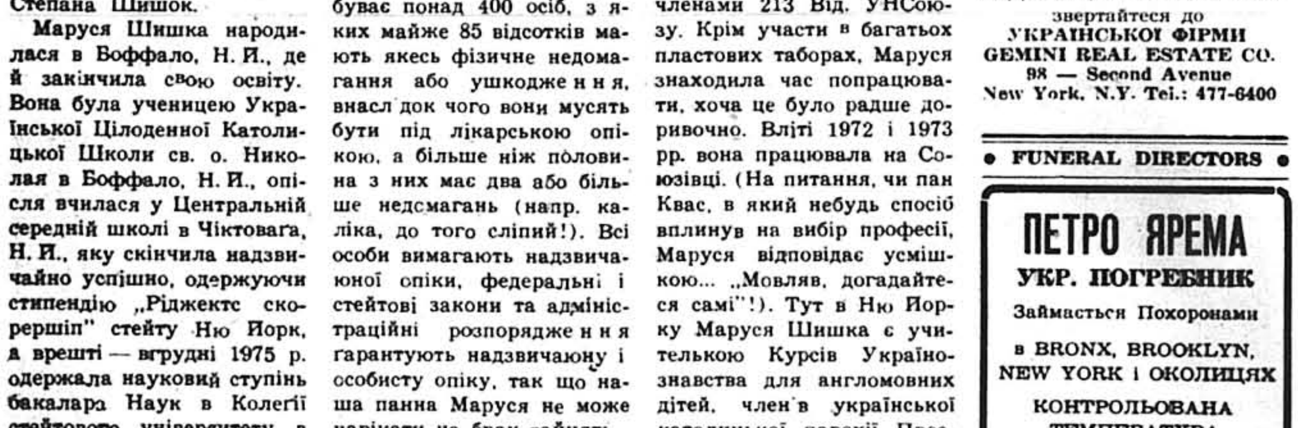
Благослови, Боже, Український Нарід і всіх у світі, що працюють для добра України".

Син прочитав цю молитву за Україну також поанглійськи і переповнена церква могутньо відповіла: „Господи, вислухай нашу молитву.

В кінці Служби Божої — директорка парафіяльної школи, Сестра Анна Джойс, яка керує співом у парафії, запросила всіх поєднатися у співі молитовного гимну „Бойовий гимн Республіки" — в дусі спільних ідей і ідеалів Америки та України.

Н. Н.

ТАРЗАН, Ч. 7715. Майор пояснює

Ти смієш критикувати мене за те, що хочу заманювати каравани до фотру... А чи ти,майоре, не мав тих самих замірів, коли залишився тут після того, як розпущено Чужинецький Легіон?!

Частинно!... Вояки, які залишилися зі мною, не знали інших батьківщин, крім цієї пустині!

Ми плянували перетворити форт Момбік в притулище для втомлених подорожних, беручи за це дуже малу оплату!

Ви легіонери завжди були ідеалістами!...Ви задовольнялися малим, коли могли захопити в свої руки все!